

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"KATALIKAS"
 Chicago, Ill.
 Kaina metams:
 Amerikoje... \$2.00 | Užsien... \$3.00
 Praumerata tur but iškalno užmokesta.
 "Kataliko" spaustuvė spaudinasi visoje
 katoje, konstitucijos ir tt. Darbas
 atliekamas labai puikiai, greitai ir pigiai.
 Užsirašydami "Kataliką", siųskite pre-
 numeratą arba laiškus sekantiu adresu:
JOHN M. TANANEVICZ
 8244 So. Morgan St. CHICAGO, ILL.

KATALIKAS

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KATALIKAS"
 Published every Thursday
 at Chicago, Ill.
 Subscription \$2.00 per Year.
 Advertising Rates on Application.
 Book and Job printing in Lithu-
 anian, Polish, English and all
 other modern Languages : : :
 All Communications must be addressed:
JOHN M. TANANEVICZ
 8244 So. Morgan St. Chicago, Ill.

KO"
 USTUVE
 DINA
 NYGAS, DRAU...
 NSTITUCI...
 RIVČUS, TI...
 T BALIU IR...
 VYMU, VIZI...
 UKES, AN...
 T LAISKU IR...
 UŽPRAŠYMU...
 U, VISOKIAS...
 R T. T.
 kam greitai,
 ciai. Kam pri-
 s išdukuoti,
 s mus : : :
 " spautuvė yra di-
 ietiviškų spaustuvų
 Turi savo locnas
 ukavojamas masinas
 aromas ir atsakantį
 darbininką.
TANANEVICZE
 KAS
 Chicago, Ill.
 SENIAUSIA
FOTOGRAFIJU.
 vo ir daly darbą, kreipkitės
 ję darbo niekas negali vir-
 žime kaip gerą darbą rei-
 ka dailiai pasigirti nes pe-
 nors nuveikti, kad ir kiti
 usų biznio yra užgandinti.
 Su pagarba
HINCKAS,
 Yards 2189 Chicago, Ill.
RADZEVICZE
 ley dygo. Visokių a-
 xostas, taigi ir las ži-
 rų ir visokių valgių ir
 gali gauti namų ir
 me. Taigi parduodu
 jų ir slauciu pilnus
 vausiai ir saugiai.
 Shenandoah, Pa.
ARD BRADEL
 RBTUVE
 atnytnių Karunų. Prištato Dvaugra-
 ikale medžiame kreipite prie musų
 intli. Teipogi užlaikome gyvas kvietai
 CHICAGO, ILL.
TOIS METAL CEILING and
SUPPLY COMPANY.
 prikala visokias metalines lubas į antra-
 u. už žemą kainą. Reikalai kreipkitės
 CHICAGO, ILL.
 telephone Long Distance Central 511
 ausia išdribste Fotografiją
 agal naujanis mada kaip ant vestu-
 gės esame išlaikome geriau nei kaip kit-
 o darba gyvartuojam. Apilaukiu
 T A. PAULIKAS
 Chicago, Ill.

Savaitinis Laikraštis Pašvestas Reikalams Lietuvių Katalikų Amerikoje.

No. 29 Chicago, Ill., 15 d. Liepos (July) 1909 m.
 ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN. 25, 1899 AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL. UNDER ACT OF MARCH 3, 1879
 Dr. Alexander M. Ruckus ANTIQUARIAN & NUMISMATIST 3081 W. 43rd St. Metai XI

Politiškos Žinios.

Rusija.

Poltavos iškilmybė.

Liepos 9 dieną Poltavoj bu-
 vos didelė iškilmybė, kurioje
 dalyvavę ir patėsi caras. Mat
 tą dieną sukakę 200 metų nuo
 to rusams labai svarbaus ir at-
 mintino laiko, kuomet Rusijos
 caras Petras Didysis su savo
 armija sumušęs Šveicijos karu-
 menę, viešpataujant tuokart
 Šveicijoje Karoliui XII. Nuo
 to laiko Rusija pa garsėjus ir
 praplatus savo sienas.
 Caras su savo svita trauki-
 niu atkakę ton pačion vieton,
 kur buvus toji istoriškai kru-
 vina kova. Caro traukiniui
 sustoti buvo specialiaiški pa-
 tistas geležinkelis ir padirb-
 dinta platforma. Caras išsėdęs
 iš traukinio, atrado karumenę
 toj pačioj vietoj, kurioje buta
 200 metų prieš laike kruvinos
 kovos. Pirmausia Rusijos auto-
 kratas nusidavė cerkvaiten ten-
 nai vienioje pakalnėje, kuri pa-
 statyta kritusių kareivių at-
 minčiai.

Peržiūrėjęs karumenės pul-
 kus, caras dalyvavęs parengtoj
 puotoj, o paskui aplankęs ne-
 kurias istoriškas vietas. Aky-
 va tas, kad jisai neatkreipęs
 domumo į juodašimčius ir ne-
 norėjęs net kalbėti su jų dele-
 gacija. Kalbėjęs tiktai su val-
 stiečių (muzikų) atstovais, ku-
 rių ton iškilmen buvę sukvies-
 ta 4 200.
 Iškilmybė atšibuvus labai
 ramiai, nebuta nelaimingų at-
 stikimų ir caras tarp muzikų
 jautėjęs kaip savo rumuose.
 Taigi ir policijai nebuda dar-
 bo.

Social-demokratų frakcija apie
 Kuzmos išstojimą iš frakcijos.
 Mūsų atstovas Kuzma, iš-
 stojęs nesenai, kaip žinome, iš
 socialdemokratų frakcijos,
 pasiaiskino frakcijai išstojęs iš
 jos dėl to, kad jisai įsitikinęs,
 jog negalys ginti vietinių lietu-
 vų valstiečių reikalų, nepar-
 žengdams frakcijos nutarimų;
 be to, "Viltys" jisai pranešė
 nesutinkęs su social-demokra-
 tų frakcija ir tame, kad ji at-
 metanti kiekvieną vyriausybės
 sumanymą, koks jisai nebūtų
 buvęs.

Tų pačių prirodymų remda-
 mies, išstojo pirmiau dar iš so-
 cialdemokratų frakcijos at-
 stovai Čilikinai ir Gaidarovas.
 Dabar socialdemokratų
 frakcija sustačiusi dėlei tų tri-
 jų atstovų išstojimo platų nu-
 tarimą; nutarime tarp kita-
 ko nurodoma, jog frakcija leidu-
 si savo nariams kalbėti apie
 vietinius savo krašto klausni-
 mus, bet su sąlyga kalbėti su-
 tariamai su pamatiniais social-
 demokratų principais. Drauge
 nutarime sakoma, kad išėjusieji
 nariai daug daugiau sky-
 rešis savo pažiūromis nuo
 frakcijos, netik dėl vietinių
 klausimų, ir kad tas skirtumas
 bus principališkas. Pagaliaus,
 frakcija išreiškia pasigalėjimą,
 kad po soc-demokratų

vėluva per riukimus praeina
 Dumon žmonės, neužtenkamo
 partijos pažiūrų tvirtumo, o
 kartais ir nevisai suprantą
 soc-demokratų principus ir
 taktiką.

Anglija.

Westminsterio rumuose
 Anglijos tarptautiškosios par-
 lamento sąjungos kuopa andai
 pataisė pietus pasveikinimui
 Rusijos Dumos atstovų. Pie-
 tuose, arba tame bankete da-
 lyvavo ir Rusijos ambasado-
 rius, grafas Benkerdorf. Pir-
 mininkavo lordas Wardel. Per
 pietus pasakė kalbas: Asquith,
 Chomiakov, Stachovič, Bal-
 four, Jefremov ir Zviegincev.
 Po pietų paduota visiems kava
 ant istoriškoj terraso. Paga-
 liau Dumos atstovai aplankė
 abudu butu ir dalyvavo žemo-
 mesniojo buto posėdyj. Paskui
 pas buto "speaker" buta pri-
 ėmimo, kur apsilankę karo
 ministeris sir Edvardas Grey,
 Rusijos ambasadorius su žmo-
 na ir daugybė kitų moterų.
 Vakare ji vėl parengta Rusi-
 jae svečių garbei vakarienė.

Westminsterio rumuose per
 pietus Anglijos premieras
 Asquith tarp kitoko savo kal-
 boje taip pasakė: "Sveikina-
 me tamstas su nuosirdumu,
 kaip rusų tautos perstatyto-
 jus. Žinome, kad tamstų dau-
 guma, iš savo locno persitiki-
 nimo atmena dar atšalimą ir
 nuozūrą, net nenorą, kokie
 paprastai charakterizavo san-
 tikius tarpe Rusijos ir Didžio-
 sios Britanijos. Bet manau,
 kad išmintinga diplomatija,
 paremta ant sveikos pažiūros
 opinjijos, pakeitė tą, ir tie seni
 laikai jau nesugrįž. Ačiū pa-
 siturintiems santikiams, pa-
 rentiems užsitikėjimu ir ve-
 lylimu, kurie seniau reikalavo
 daug rašinėjimų ir diploma-
 tiškų suktybių, šandie galima
 laukti tarptautiškos sandaros.
 Nors per pastaruosius 12 mė-
 nesių buta didelio tarp viešpa-
 tystyčių įtempimo, tačiau da-
 bartinis daktarų atsilankymas
 galutinai tiedvi tauti suriš ne-
 pertraukiamu sandaros ryšiu,
 kuris bus pavyzdžiu ir kitoms
 didesnėms tautos.

Rusijos Dumos g. atstovai,
 kaip tai Stachovič ir Jefremov
 savo kalbose tik autokratą ca-
 rą garbino, kuris buk buvęs
 kadaisiai sandaros ideos inci-
 jatorium... Kad tie atstovai
 kraugerj carą girtų Rusijoje,
 tai gal už tai butų laurais vai-
 nikuojami, o dabar anglų tau-
 tos užsipelno panieką, nes pa-
 saulis žino, kas do paukštis
 tasai sandaros ideos iniciato-
 rius. Vienoj puotoj net gerta
 už caro sveikatą.

Aišku tat, kad tokiems po-
 nams Rusijos liaudies gerbu-
 vis visai nerupi.

Italija.

Ryme apgarsinta politišką
 pamfletas antgalviu: "1912
 metais priruoškite karišką lai-
 vyną". Tasai pamfletis visose
 sostainėse turės pagimdyti
 sensacijas, o ypatingai, jei bus
 patėmyta, kad jo autorium yra
 buvusis Italijos admiralas
 Carlo Mirabello.
 Tame pamflete autorius sa-
 ko, kad 1912 m. pasibaigianti
 santaika trijų viešpatysčių Ita-
 lijos, Austrijos ir Vokietijos,
 kuri jau ir taip yra nusilpnė-
 jus, taigi delei to Italija pri-
 valo but ant visko pasirėngus.
 Autorius sako, kad Italija
 privalanti tuojaus kariškam
 laivynui išleisti 200.000.000
 dol., kadangi 1912 metais
 Austrija užkabinsianti Italiją
 be jokios pasargos ir visai ne-
 tikėtai.
 Argumentuoja jis sekantiu
 budu: Prijungus prie Austri-
 jos Bosniją ir Hercogoviną
 santaika žymiai susilpnėjus ir
 Austrija su Italija rasis viena
 kita priešininki. Ateis 1912
 m. ir tuokart pranašavimai te-
 gali labai lengvai išsipildyti,
 kad arcikuning. Ferdinandas,
 kuris dabar nuolatos didina
 laivyną ir drutina armiją, cie-
 sorias Pranciškaus vardu už-
 atakuos Italiją. Ferdinando
 programą žinomas. Jis Aus-
 triją užtikrina, kad ji turinti
 absoliutiškai viešpatauti ant
 Adrijatiko ir sunaikinti Itali-
 jos visokią galybę ant van-
 dens.
 Jei Austrija neapskelbė Ita-
 lijai karo, kuomet Sicilijoje ir
 Kalabrijoje buvo žemės dre-
 bėjimas arba vėluva, tai buta
 tos priezasties: Vokietija to
 žingsnio negeidė, nes jos lai-
 vynas nebuvus sutvarkytas,
 norints armija tam reikalui
 buvus parengta.
 Bet 1912 metais padėjimas
 busias visai kitoniškesnis. Vo-
 kietija su savo laivynu atsie-
 pirsianti prieš Angliją, o Aus-
 trijos laivynas taip pat busias
 didesnis, tuokart Italijai ne-
 laime!

Vokietija.

Reikale taip svarbaus ir
 valdziai nesmagaus piniginio
 krizio, pagalios parlamento
 netaryų susiprasta ir piniginis
 nesmagumas valdziai išnykęs.
 Vidurinių dalykų ministeris
 dr. Bithman-Holweg ir finan-
 sų ministeris von Sydow su-
 sitaikiusiu su parlamento va-
 dais tų partijų, kurios tvėrė
 naują bloką. Ir sutikta su
 naujuoju projektu, pagal ku-
 rio mokestis persistato sekanti-
 čiai:
 Už nepajudinamo turto par-
 davimą kiekvieną sykį ir jo
 vertę į metus gali valdziai at-
 nešti 40.000.000 mkr. mokes-
 čiu; mokestis stemplinės nu-
 čekių ir vekselių tur atnešti
 20.000.000 mkr.; stemplinės
 mokestis nuo akcijų, pardavi-
 nėjamų gildijose 27.500.000
 mkr.; padidintos mokestis nuo
 sujungtų viešpatysčių atneš-
 25.000.000 dol.; naujos mokes-
 tų, uždėtos ant visokių valgo-
 mų produktų, atneš išdui 310.
 000.000 mar.; senos mokestis

Is Viso Pasaulio.

Prancijos valdzia atmetus
 šalin Jungtinių Amerikos
 Valstybių projektą kaslink
 sumažinimo mokesties ant kra-
 sos siuntinių.

Prancijos valdzia atmetus
 šalin Jungtinių Amerikos
 Valstybių projektą kaslink
 sumažinimo mokesties ant kra-
 sos siuntinių.

Barcelona teroristai vis ne-
 siliauja mėtę bombas. Nesenai
 įmesta bomba vienon valgyk-
 lon, kuri plyšus ir padarius
 labai daug nuostolių.

Is Turkestano pareina ži-
 nios, jog Kerki, Katti-Kur-
 gane ir Kokande andai buta
 smarkaus žemės drebėjimo ir
 tie miestai dalimis sugrauta.

Austrijos dienraščiai iš Ru-
 sijos gavę žinią, kad Bessara-
 bijos gubernėj užgimę valstie-
 čių maištai prieš žydus ir
 dvarponius. Ligšiol nužudyta
 daugiau šimto žydų.

Newporte, Anglijoje, dir-
 bant naujus laivams dokus,
 nuo kalno atruko šmotas že-
 mės ir nusirito žemyn. 40 dar-
 bininkų pražuta, kurie užber-
 ta žeme.

Anglijos užsienio dalykų
 ministerijon parėjo depešos,
 kad angliskas garlavis "Ber-
 lin" aplinkui Borneo salą ieš-
 kās piratų, kurie paėmę ne
 laisvėn kelius amerikonus.

Rusijos autokratas tomis
 dienomis žadās aplankyti Vo-
 kietijos Vilių Kilonijos pak-
 raščiuose. Susitiksia tečiaus
 ant vandens, kadangi caras
 sauszemio bijosi kaip kokio
 maro.

Ciesorius Pranciškus Juoza-
 pas andai iškilmingai atidarė
 naują geležkelio liniją per Al-
 pas, jungiančią Gastein su
 Spittal. Linija turinti ilgio
 31 mylia, o tiesimui išleista
 62.000.000 dol.!

Is Bielgrado rašoma: Lie-
 pos 7 dieną Serbijos karalius
 Petras jodamas nuo arklio nu-
 krito iš apalpmo. Apalpmo
 priezastimi turi but — kaip
 daktarai liudija — gašlus ka-
 raliaus paperosų rukymas.

Konstantinopolio kariškąs
 teismas, tirinėjantis 13 dienos
 Balandžio revoliuciją prieš
 Turkijos parlamentą, nusprendė
 patraukti atsakomybėn bu-
 vusj sultaną Abdul Hamidą.
 Nagrinėjimai parodė, kad Ab-
 dul Hamid pats buvęs tos re-
 volucijos iniciatorium.

Ciesorius Vilius nusprendė
 per istąsą vasarą išbuti ant sa-
 vo jacht "Hohenzollern," ka-
 dangi nemylys kaitrių saulės
 spindulių ant sauszemio. Ar
 negeriau jam butų ant vasaros
 pasisėpti jūros gelmėse su sa-
 vo jachtu.

Anglija, Austrija ir Jungt-
 nės Amerikos Valstybės andai
 Kinijos valdziai pranešę, kad
 jos Rusijos su Kinija sutarties
 kaslink Mandžiurijos gelžke-

Atskyrimas Suvalkų gubernijos nuo Lenkų žemės.

1905 metais, kuomet subru-
 dusi Lenkija buvo ėmusi gar-
 siai reikalauti autonomijos de-
 šimčiai skaitomų dabar prie
 "Lenkų Karalystės" guberni-
 jų, lietuviai, nors ir linkėjo
 lenkų tautai, kaip ir šandien,
 geriausios kloties, tečiaus pa-
 bugo, kad mums, Suvalkų gu-
 bernijoje, gyvenantiems lietu-
 viams, neklintų nelaimingų
 Galicijos rusinų likimas len-
 kiškoj autonomijoje. Todėlei
 žymiausiai to laiko mūsų vei-
 kėjai tam tyčia susirinko Vil-
 niun ir ten nutarė išreikšti
 valdziai lietuvių reikalavimą,
 kad, įvedant Lenkų žemėje
 autonomiją arba savavaldžią,
 Suvalkų gubernija butų iš-
 skirta iš Lenkijos teritorijos,
 ir kad taptų pirmušta prie
 Lietuvos, kuriai taipu jau bu-
 tų duota autonomija arba sa-
 valdzia. Toksai linkėjimas
 buvo, kiek pamename, išreikš-
 tas garsiajame memorale, kurį
 paskiaus vid. reikalų ministe-
 ris Vitte išrado reikalingu ap-
 skelbti valdžikajame laikraš-
 tyje "Prav. Vestnik". Tas
 linkėjimas, rodos, buvo išrei-
 štas ir įdomiosiuose Didžiojo
 Seimo nutarimuose. Buvo nu-
 tarta ir įskajta da-gi antrosios
 Dumos atstovams reikalauti
 suvalkiečių išskyrimo iš Len-
 kijos, jei kartais butų įvedama
 Lenkijoje autonomija arba sa-
 valdzia. Tas patys suvalkie-
 čiu linkėjimas kartas nuo kar-
 to buvo išreikišamas kai kurių
 Suvalkų gubernijos kuopų ir
 žymesnių žmogystų valdžiku
 keliu, kaip ir šiaip viešai gar-
 siauamas laikraščiuose ir susi-
 rinkimuose. Kiek mums yra
 žinoma, ir šių dienų ministerių
 pirmininkas p. Stolypinas yra
 gavęs keletą raštų ir telegram-
 mų iš Suvalkų gubernijos, rei-
 kalaujantių atskyrimo tos gu-
 bernijos nuo Lenkijos, įvedant
 autonomiją arba savavaldžią.

Norėta panaikinti, bet vėl pa-
 laikyta, neišskiriam mokesties
 už gelžkelių biletus, kurios
 duos 20.000.000 mkr.; pagalios
 mokestis nuo cukraus atneš
 35.000.000 markių, arba sykin
 500.000.000 markių per metus.
 Taigi iš valdzios budžeto iš-
 mesta mokestis nuo paveldėji-
 mo, prieš ką aštriai kovoją
 agrarai, centras ir socialistai.
 Regis dabar parlamentas ne-
 bus paleistas ir gal dar kanc-
 lirišrus Buelow ilgiau pasilikis
 ant savo valdvietės.

Londonė indas studentas,
 Madar Selof Dinaori, Imperi-
 al institute nužudė Anglijos
 pulkininką Wyll iš politiškos
 priezasties. Tai pirmą politiš-
 koji Anglijoje žmogžudybė.
 Kaip žinoma, indai ant anglų
 labai įnirtę už jų tautos perse-
 kijomą Indijose. Indijose da-
 bar laukiama revoliucija.

Is Harbino parėjo žinia, kad
 japonai Mandžiurijoje drutina
 savo garnizonus. Pačiame
 Mukdene japonų karumenės
 randasi 25.000, o tame skait-
 liuje 15 eskadronų raitelių.
 Traukiniai į tenai gabena pro-
 vijantą ir amuniciją. Aplin-
 kui Mukdeną sutaisyta naujos
 fortifikacijos, o senosios per-
 dirbta.

Vokietijos kanclierius Bue-
 low šiūomi laiku dabar tru-
 siasi aplink atsisveikinimo
 puotą, kokią mano parengti
 visiems Vokietijos viešpatys-
 čių ministeriams, kurie dabar
 ešą Berlyne. Tai-gi aišku, kad
 Buelow nuo savo vietos pasi-
 trauks. Kas bus jo įpėdiniu,
 dar nežinoma, tačiau sakoma,
 kad Alzacijos ir Lotaringijos
 vietininkas, generolas - We-
 del.

Kolumbijoj užgimęs revo-
 lucija priešai pabėgusj pre-
 zidentą Reyes ir jo įpėdinį.
 Daugybė miestų pateko į re-
 volucionierių rankas. No-
 rints Kolumbijos valdzia tuos
 maištus laiko slapytbėje ir
 visokiems garsams užgina, te-
 čiaus aiškiai žinoma, kad re-
 volucija platinasi ir maištin-
 kų skaitlius didinasi.

Londono dienraščiai protes-
 tuojanti prieš Rusijos ir Ang-
 lijos įsimašymus Persijos rei-
 kaluose. Bet kaip Anglijos,
 taip ir Rusijos valdzia atsako,
 jog Rusija nusiūncius į Persi-
 ją savo karumenę tik svetim-
 žemių apsaugojimui. Moka
 išsimeluoti, bet melagystės aiš-
 kiai visais suprantamos. Rusi-
 ja nuo Kaukazo į Teheraną
 pasiūncius jau 5.000 pėstinin-
 kų ir 800 kazokų.

Tolstojaus veikalų išleidejas
 Rusijoje andai gavęs iš Japo-
 nijos pranešimą, kad Japoni-
 jos valdzia labai aštriai ėmus
 persekioti, konfiskuoti ir nai-
 kinti visus Tolstojaus veika-
 lus, kokie tik Japonijoje pasi-
 rodė. Mat, valdzia bijosi, kad
 Tolstojaus raštai nesukeltų
 Japonijoje revoliucijos prieš
 dabartinę valdzios sistemą, ka-
 dangi Tolstojaus raštai ešą
 gventik revoliucioniški.

Londono dienraščiai protes-
 tuojanti prieš Rusijos ir Ang-
 lijos įsimašymus Persijos rei-
 kaluose. Bet kaip Anglijos,
 taip ir Rusijos valdzia atsako,
 jog Rusija nusiūncius į Persi-
 ją savo karumenę tik svetim-
 žemių apsaugojimui. Moka
 išsimeluoti, bet melagystės aiš-
 kiai visais suprantamos. Rusi-
 ja nuo Kaukazo į Teheraną
 pasiūncius jau 5.000 pėstinin-
 kų ir 800 kazokų.

Tolstojaus veikalų išleidejas
 Rusijoje andai gavęs iš Japo-
 nijos pranešimą, kad Japoni-
 jos valdzia labai aštriai ėmus
 persekioti, konfiskuoti ir nai-
 kinti visus Tolstojaus veika-
 lus, kokie tik Japonijoje pasi-
 rodė. Mat, valdzia bijosi, kad
 Tolstojaus raštai nesukeltų
 Japonijoje revoliucijos prieš
 dabartinę valdzios sistemą, ka-
 dangi Tolstojaus raštai ešą
 gventik revoliucioniški.

Londono dienraščiai protes-
 tuojanti prieš Rusijos ir Ang-
 lijos įsimašymus Persijos rei-
 kaluose. Bet kaip Anglijos,
 taip ir Rusijos valdzia atsako,
 jog Rusija nusiūncius į Persi-
 ją savo karumenę tik svetim-
 žemių apsaugojimui. Moka
 išsimeluoti, bet melagystės aiš-
 kiai visais suprantamos. Rusi-
 ja nuo Kaukazo į Teheraną
 pasiūncius jau 5.000 pėstinin-
 kų ir 800 kazokų.

Tolstojaus veikalų išleidejas
 Rusijoje andai gavęs iš Japo-
 nijos pranešimą, kad Japoni-
 jos valdzia labai aštriai ėmus
 persekioti, konfiskuoti ir nai-
 kinti visus Tolstojaus veika-
 lus, kokie tik Japonijoje pasi-
 rodė. Mat, valdzia bijosi, kad
 Tolstojaus raštai nesukeltų
 Japonijoje revoliucijos prieš
 dabartinę valdzios sistemą, ka-
 dangi Tolstojaus raštai ešą
 gventik revoliucioniški.

lio prižiūrėjimo nepripažįstan-
 čios, kadangi tas viskas pada-
 ryta be jų žinios.

Morroke andai sultano ka-
 rumenė turėjus kruviną susi-
 rėmimą su pretendentu prie
 sosto karumene. Pastaroji pa-
 ėmus nelaisvėn 14 dabartinio
 sultano kareivių. Belaisviams
 kareiviams tuojaus nukapota
 galvos ir paskui iškabintos
 aukštai pajuokimui.

Londonė indas studentas,
 Madar Selof Dinaori, Imperi-
 al institute nužudė Anglijos
 pulkininką Wyll iš politiškos
 priezasties. Tai pirmą politiš-
 koji Anglijoje žmogžudybė.
 Kaip žinoma, indai ant anglų
 labai įnirtę už jų tautos perse-
 kijomą Indijose. Indijose da-
 bar laukiama revoliucija.

Is Harbino parėjo žinia, kad
 japonai Mandžiurijoje drutina
 savo garnizonus. Pačiame
 Mukdene japonų karumenės
 randasi 25.000, o tame skait-
 liuje 15 eskadronų raitelių.
 Traukiniai į tenai gabena pro-
 vijantą ir amuniciją. Aplin-
 kui Mukdeną sutaisyta naujos
 fortifikacijos, o senosios per-
 dirbta.

Vokietijos kanclierius Bue-
 low šiūomi laiku dabar tru-
 siasi aplink atsisveikinimo
 puotą, kokią mano parengti
 visiems Vokietijos viešpatys-
 čių ministeriams, kurie dabar
 ešą Berlyne. Tai-gi aišku, kad
 Buelow nuo savo vietos pasi-
 trauks. Kas bus jo įpėdiniu,
 dar nežinoma, tačiau sakoma,
 kad Alzacijos ir Lotaringijos
 vietininkas, generolas - We-
 del.

Kolumbijoj užgimęs revo-
 lucija priešai pabėgusj pre-
 zidentą Reyes ir jo įpėdinį.
 Daugybė miestų pateko į re-
 volucionierių rankas. No-
 rints Kolumbijos valdzia tuos
 maištus laiko slapytbėje ir
 visokiems garsams užgina, te-
 čiaus aiškiai žinoma, kad re-
 volucija platinasi ir maištin-
 kų skaitlius didinasi.

Londono dienraščiai protes-
 tuojanti prieš Rusijos ir Ang-
 lijos įsimašymus Persijos rei-
 kaluose. Bet kaip Anglijos,
 taip ir Rusijos valdzia atsako,
 jog Rusija nusiūncius į Persi-
 ją savo karumenę tik svetim-
 žemių apsaugojimui. Moka
 išsimeluoti, bet melagystės aiš-
 kiai visais suprantamos. Rusi-
 ja nuo Kaukazo į Teheraną
 pasiūncius jau 5.000 pėstinin-
 kų ir 800 kazokų.

Tolstojaus veikalų išleidejas
 Rusijoje andai gavęs iš Japo-
 nijos pranešimą, kad Japoni-
 jos valdzia labai aštriai ėmus
 persekioti, konfiskuoti ir nai-
 kinti visus Tolstojaus veika-
 lus, kokie tik Japonijoje pasi-
 rodė. Mat, valdzia bijosi, kad
 Tolstojaus raštai nesukeltų
 Japonijoje revoliucijos prieš
 dabartinę valdzios sistemą, ka-
 dangi Tolstojaus raštai ešą
 gventik revoliucioniški.

Londono dienraščiai protes-
 tuojanti prieš Rusijos ir Ang-
 lijos įsimašymus Persijos rei-
 kaluose. Bet kaip Anglijos,
 taip ir Rusijos valdzia atsako,
 jog Rusija nusiūncius į Persi-
 ją savo karumenę tik svetim-
 žemių apsaugojimui. Moka
 išsimeluoti, bet melagystės aiš-
 kiai visais suprantamos. Rusi-
 ja nuo Kaukazo į Teheraną
 pasiūncius jau 5.000 pėstinin-

Žinios iš Lietuvos.

KAUNAS.

„Vysk. Giedraičio vakaras“. Nuo senai, kad ir išlėto, Kaune ruošiasi prie vysk. Giedraičio 300-mečio jubiliejaus iškilnės. „Draugija“ No. 28 buvo paskelbusi, kad Gegužės 12 d. busiančios laikomos pamaldos už vysk. Giedraičio vėlę. Bet vysk. Cirtauto aplinkraštis, įsakas, kaip tas jubiliejus turėsiąs būti atliktas, dar tebesą spaudoje. Tuo tarpu gi Geg. 31 d. Kauno lietuvių draugijos tų Giedraičio jubiliejinį iškilnių pradžią jau padarė. Sumanytojai — kunigai Dambruskas, Jonuševičius, Olsauskas. Tą dieną „Daina“ buvo ketinus „Saulės“ buste statyti „Vaito piršlystę“ su dainavimais p. Babravičiaus, Petrap. Konservatorijos mokinio. Bet sumanytojams paprašius, „Daina“ sutiko užleisti salę „Giedraičio vakarui“, by-tik pelnas už bilietus būtų „Dainai“. „Saulės“ savo vardu išgavo valdžios leidimą ir ant greitosios išsiuntinėjo pranešimus. Svečių prisirinko pilna salė; kitos Kauno lietuvių draugijos, pav. „Šv. Juozapo“, Šančių „Blai-vybės“, ir „Saulės“ skyrius irgi atsuntė savo atstovus. Į „vakarą“ atėjo ir visi Kauno kunigai lietuviai, kurie šiaip-jau nelabai temęsta viešuosius vakarus lankyti. Veltui betgi butumei norėjęs pamatyti nors vieną Kauno lenkų vi suomenės ar jų draugijų atstovą. Ką besakyti, kad į „Giedraičio vakarą“ nesiteikė ateiti nei vienas iš Kauno kunigų—lenkų, nebuvo dągi nei vieno Žemaičių kapitulnos atstovo! O mums rodos, kad būtų būvę galina ir labai pritikę. Užtat pirmose kedėse sėdėjo keletas inteligentų latvių—protestantų.

Tiek to! Kauno „Giedraičio vakaras“ labiau turėjo spalvą lietuviškai-katalikiško, tikrai šeimyniško vakaro.

Salė buvo dailiai išpuosta gėlėmis, vainikais, estrados gilumoje sieksnio didumo vysk. Giedraičio paveikslas, prieš šv. Panelės stovylą klupančio pozoje, su aureola ant galvos; šalip jo angelas, pastoralą belaikęs. Paveikslas apšviestas žvakėmis ir elektros lempelėmis, dviejų didžių kryžių formoje prisagstytomis.

Vakara pradėjo redaktorius Dambruskas referatu apie vysk. Merkelį Giedraitį, kurį statė gret Vytauto. Kaip Vytautas politiškai apgynė Lietuvą nuo vokiečių kalavijuočių, taip Giedraitis išgelbėjo Lietuvą nuo iš Vokiečių atneštos reformacijos. Toliau, referentas perpasakojo gangreitą patį, ką „Draugijos“ No. 28 jis pats buvo parašęs apie pradžią ir išsiplėtojamą protestantizmo Lietuvos XVI amž. Pasidarė įspūdis, kad ir protestantizmas didžią atnešė Lietuvos katalikystei naudą, nes, reformacijai siaučiant, omė Lietuvoje dygti ypač jezuitų mokyklos, kunigų seminarijos, šviesesnė ir darbštesnė pasidarė kunigija, prasiplatino lietuviškos knygos. Bet viso to katalikystės atikurnėjimo ašimi ir jos sukėju buvo vysk. Giedraitis, kurs „Šaukė, kelė milijonus, rodė, ką gali vienas žemaitis“. Tais žodžiais ir užibaigė pirmasis referatas.

Antrąjį referatą, prof. Skvirco sudėtą, paskaitė kun. Dogelis. Šiame referate vysk. Giedraitis buvo parodytas kaip Lietuvos apaštalas, nepaprastos sielos gražumo vyras,

askietas, demokratas, kad ir elgetas su savimi valgydinęs; žymus patrijotas ir lietuvių politiškių teisių ir jų kalbos mylėtojas, šviesanešys. Bet ir apie tą paskaitą nėra daug ko minėti, kadangi bus ištiesa jau spaudinamoje „Draugijoje“ No. 29 ir atskiroj knygutėje.

„Vakarą“ pagražino kun. Byla, artistiška padainavęs solo lietuvių ir valakų kalbomis, Babravičius, iš Petrapiles konservatorijos, taip pat padainavo solo. Paskui kun. Byla, Krantauskas (Chrzastowski) ir Naujalis pagriežė violončele, smuiku ir pijaninu, o „Saulės“ kursistai pridedamavo daugybę visokių eilių.

Trisysk buvo gražiai ir iškilmingai pagiedota 4 balsais vysk. Giedraičio kantata. Kantatos žodžius sudėjo Jakštas, o muziką Naujalis. Štai kantatos žodžiai:

Garbė didvyriui, kurs Lietuva
Iš paklydimų traukė tvano,
Kursai apaštalu jos buvo,
Ieškojo tų, kurie pražuvo,
Ir šaukė: „Grįžkit, avįs mano!“
Garbė veikėjui, kurs išpildė
Darbštumą vyskupo vadovo,
Savos mokino, priešus tildė,
Sirdis apmirusias sušildė,
Laimėjęs didžią šventą kovą.

Garbė ganytojui tautiečiui,
Kurs savo kalbą pamylėjo,
Ir ar tai stambeldžiui kaimiečiui,
Joj Dievo mokslą skelbt
Garbė per amžius jam tebuna,
Jo pavyzdį teseka ainiai
Te niekad sostas jo neigriuna...
Ir mes pagarbint tą galiuną
Šiandien skubėkim, broliai—
dainiai.

Vakaras į daugelį padarė malonų įspūdį. Reikia bet tikėtis, kad Giedraičio iškilnės ten linkui bus dar gražesnės. Nezinome vyskupo Cirtauto aplinkraščio prasmės, kuriuo jis prie Giedraičio jubiliejaus šventimo pakvies visus Giedraičio avelių ainius. Reikia tikėtis, kad jubiliejinės iškilnės nepasibaigs vienais tik poteriais bažnyčiose arba panašiais į kauniškį vakarais; kad mūsų veikėjai sumanys įsteigti kokią vidurinę mokyklą Giedraičio vardu, pav. 4 klesų progimnaziją su internatu, arba bent Naujajį Švent-raščio Įstatymą išleis pigiai ir dailiai.

Kad tokį Giedraitį Dievas kad ir lenkams būtų davęs, jie mokėtų atsitikimą sunaudoti, kaip sunaudos 500 metų sukaktuves kovos ties Žalgiriu, sudėdami milijonus pradinėms mokykloms steigti.

Na, vis dėlto dirbsime, ką sugėbėsime. R. M.

Gegužės 28 ir 31 d. Kaunas stebėjosi didžiomis katalikų iškilnėmis. Mat, Dievo Kuno šventė. Ketvirtadienį iš visų bažnyčių suėjo procesijos į katedrą, iškurėjo 4 evangelijų giedoti iki Šv. Trejybės, seminarijos bažnyčių, konsistorijos ir atgal. Minia buvo nesuskaitoma; oras gražus, giedojimai — ką ir besakyti, tik vietas buvo permaža. Užtat sekmandienį ejo procesija iš Karmelityų išilgai viso Naujojo miesto iki pat Šaričių bažnyčios; oras buvo ramus, vakarykštis lietuvis sunaikino dulkes; plačios gatvės, medžiais nusodintos, ilgiausia eilė iš visų bažnyčių suveštų blizgančių liktarinių, altorių, karūnų, į 100 klierikų ir šiaip-jau kamžomis apsi-taisiusių vyrų, balkonai nu-

puošti gėlėmis, arkos su lenk. ir liet. išrašais — darė nepaprastai malonų ir iškilmingą įspūdį. Balkonai, verandos pilni žmonių: vieni geles beria iš aukšto, kiti apsišarsoję, tretiti perimti šiaip-jau iškilnės didumu; maža bematyti buvo ant veidų lyg paniekimo ženklų. Yra valanda, kada į vairiausių ir priešingiausių pažvilgių žmonės, lyg užmiršę savo neapykantas, vaidus, susilieja lyg į vieną širdį, vienus jusmus jaučia, kada žmonės darosi angelais.

ŽEIMĖ.

(Kauno ap.).

Tariamiosios kunigų denunciacijos. Valsčiaus raštininkas Karčauskas Spalių 14 dieną, atsivedęs pas vargonus riaušinininkes mergas, vargonininko vietoje giedoto lenkišką giesmę ir ardė tokio būdu bažnyčios tvarką. Užtat buvo apskūstas žemiečių viršininkui, kad daugiau neužiimintų ne savo dalykais. Bet raštininkas mokoje teisintis. Jo pasiteisinimu įtikėjo žemiečių viršininkas Milleris, kuris valsčiuje daug prisiekėjo niekų apie tai, kad kunigai nesąžiningai būvę apskundę raštininką. 1907 metų Lapkričio 30 dieną atvažiavo į valsčiaus raštinę dvarininkas N., dvi valandį tarėsi su raštininku dėl žemiečių viršininko plepaly; raštininkas viską surašė ir, pats parašęs, įdavė raštą pontui N., kad šis parodytų dvasiškai jai vyresnybei; pats g dvarininkas N. plačiai paleido paskalas, kad kunigai esą denuncijantai.

Tas pats dvarininkas N., padedant ir kitiems bajorams, buvo įsteigęs Žemės miestelyje ir kitose parapijos vietose slaptas lenkiškas mokyklas, kuriose mokė lenkės misijoneres. Tokie mokyklos buvo Jonavoje (50 mokinių), Kedainiuose, Vendiagalaje, Skarulių parapijos. Pasaulinė valdžia uždarė tas mokyklas. Endeikai emė šmeižti Žemės ir Jonavos kunigus, kad tai jie uždarė tas mokyklas; taip sakę Žemės urėdninkas ir Jonavos ir Kedainių pristavai. Gr. Zabiela sakėsis, buk girdejęs iš Kedainių pristavo, kad tos mokyklos buvusios uždarytos įsaikius Žemės klebonui. Bet vis tai yra tikriausias melas. Apytalaukio klebonas pats klausęs pristavo ir pristavas atsakęs, kad mokyklos buvusios uždarytos aukštesniosios vyresnybės įsakymu: vyresnybė nenorinti, kad dvarininkai lenkintų savo kumečius ir miestelėnus. Dvarininkai gerai žino, kas uždarė jų mokyklas; bet jiems reikė šmeižti-teršti lietuvių veikėjus kunigus. Ir dvarininkui N., kuris visaip biaurojo „litomanus“, rūpėjo slopinti lietuvių atgimančiąją dvasią, smelkti tautinį susipratimą.

Reikia kalbėti ne apie kunigų, bet apie „lenkomanų“ denunciacijas. Štai jos:

1. Patį dvarininkai, kurie bičiulaujasi su policija, kad šipadėtų laikyti globoje kunigus, paleidžia kenkiančias jiems netinkamiems žmonėms paskalas, kaip pavyzdžiui apie kunigą Šereivą, kuris buk turėjęs santikius su social-demokratais, ir t.t.
2. 1908 metų Sausio mėnesio pabaigoje kun. Žukauskas buvo nuėjęs kalėdoti į miestelį pas ukininką Levinską, kur buvo pakviestas ir lietuvis mokytojas. Nuomininkas Kilčauskis pasakė urėdninkui, šis davė žinią Jonavos pristavui. Pristavas, atvažiavęs į Žemę, klausinėjo, kas per susirinkimas (nerazrešnonoje sborišče)

būvęs pas Levinškį, sustatė protokolą ir grasė lietuviams sakydamas: „Aš jums parodysiu jūsų litvomaniją“ („Javam pokažu s vašej litvomanijei“)! Galų gale dėl to „susirinkimo“ vyresnybė nieko nenubaudė.

3. Lietuvė giedotoja, Kaz. Boreišukė, buvo paduota valsčiaus teisman, kuris dėl ende-ko įtekmės buvo nutaręs pasodinti ją kalėjiman penkioms dienoms, tik apskrities suvažiavimas panaikino tą nusprendimą.

Negeriau, kaip paminėtuosiuose atsitikimuose, pasielgė endeikai Vitoldas Kilčauskis ir murininkas Ošurka, kurie buvo užpuolę vargonininką Liudviką ir jį sumušė.

Įvestąja bažnyčioje tvarka, Velykų dieną reikė giedoti lietuviškai, bet endeikai sukėlė trukimą ir neleido: aršiausioji šovinistė, Jadviga Paulauskaitė, sukursčius miesteliui žinomą mergas, įsiveržė bažnyčion per lietuviškas pamaldas, — ir išardė tvarką. Diekonas sustula ir komža iš klausyklos ramino lenkininkes, tildė meiliais žodžiais, kad pasiliautų dariusios netvarką; bet J. Paulauskaitė, grasydama gubernatorium, iškoliojo, išpravardžiavo kleboną biauriais žodžiais. Pats vyskupas papeikė tokį lenkų pasielgimą, niekinantį vyskupijos vyresnybės nutarimą.

Per kelias dienas prieš mirštant vyskupui Paliulionui, buvo dvarininko Nielavickio vardadienis. Susirinko svečių. Šeimnininkas tą dieną taip buvo pasakęs apie vyskupą: „To ržadoviec, stary duren“ (valdzios pataikunas, senas kvailys). Palaidojus vyskupą, N. emė basiai kurstyti žmones visoje parapijoje, net provokaciją daryti: atsuntę pas kleboną vieną motyną — lietuvę, kuri sakėsi norinti mokyti vaikus lenkiškai, nors namie kalbą lietuviškai. Klebonas liepė mokyti prigimtąją kalbą, tai apskundė vyskupui, kad kunigai draudžia mokyti poterių lenkiškai.

N. stengėsi pasinaudoti vyskupo permaina. Šurinko ir sukurstė lietuvių priešininkus: Pietrašeivių, Gabralavičių, Kilčauskį, Urniažą, Kvajerą, Tišką iš Akly, Butkų, Kmitą Kazį ir nemaža kitų nutautėlių, k. a. Zadarovskį, kurie, kaip delegatai, darė visokius priekaištus kunigams ir meldė iškelti iš Žemės kleboną. Butkus skundėsi, kad ant stačijų, Zaboriskio priuostų Šiauliuose, lietuviški parašai. Parašai buvo išbraukti. Ir ko jie tada neprasimanė ant kunigų!..

1908 metų Lapkričio pradžioje lenkomanai vėl buvo išardė bažnyčios tvarką: lietuviškų pamaldų dieną pradėjo giedoti lenkiškai. Vyskupui administratoriui prisėjo dar sykį patvirtinti Žemaičių vyskupo nutarimą, o drauge budenduriniai pamaldų tvarkos lentelę parapijonų žiniai, kartu su vyskupo nabaštiko nusprendimu. Dabar, Velykų pirmą dieną, per devintines, per didesniuosis atlaisdus išeina lietuviškos pamaldos. Pernai per Velykas teko lietuviškai giedoti. Lenkomanai šaukia: kaip, girdi, galima tokią svarbią šventę giedoti šv. giesmes praista kalba — negirdėtas daktas!..

X. M.

SANČIAI.

(Ties Kauno).

Gegužės 11 d. vysk. Cirtautas buvo atvažiavęs į Šančių koplyčią pasisėkėti su ten

susirinkusiais žmonėmis apie naujos bažnyčios statymą Sančiuose. Abiem kalbom prasnekdamas, ragino prie laikymosi santarvės, be kurios tokisai darbas, kaip bažnyčios statymas, neitų. Reikalavo, kad į bažnyčios statymo komitetą išsirinėtų po lygų skaičių narių, ir lenkų, ir lietuvių.

Pridėjo dar, kad statomojoj bažnyčioj pamaldų kalbose turėsią būti lygios teisės lenkams ir lietuviams, vadinasi, perpusę.

ŽIŽMARIAI.

(Trakų ap.).

Išskyrus keletą dvarininkų, visa parapija grynų lietuvių. Lietuviškai nemokančių nėra nei bajorų. Per pirmąjį blai-vininkų susirinkimą nutarta šventadieniais šliubų neduoti, alines ir kitas geriamas vietas panaikinti, arba nors šventadieniais uždarinti. Bet tai neįvyksta. Nebėra kam raginti, o alinių apie 20. Daugelį laiko katalikai, o žydų alinėse tar-nauja katalikės. Žmonės ant pamaldų dažnai eina į Kronį, Rumšiškes, Žaslius, Ketaviškis, Kalvius.

Tadas Keras.

SUBAČIUS.

(Ukm. ap.).

Subačiuje šių metų Balandžio 19 dieną buvo visuotinais Subačiaus apšvietimo draugijos „Šviesos“ narių susirinkimas. Pirmininkavo Subačiaus valsčiaus raštininkas Povilas Brazdžius. 1908 metų Gruodžio 28 dienos visuotinoj draugijos susirinkimo nuotariumu, susirinkusieji visų-pirma išrišo „Šviesos“ gyvavimo klausimą: visų susirinkusiųjų balsais prieš 3 nutarė „Šviesos“ nelikviduoti. Paaiškėjus, kad nedaug tesama „Šviesos“ narių, norinčių jos mirties, susirinkusieji palaužė vieną klausimą: kaip pridavus draugijai daugiau gyvybės, kaip labiau apšvietituos kol-kas nors savo tarpe. Tuo tikslu susirinkimas nutarė: rinkties Subačiuje kas 3-čią savaitę, pranešant apie tai vietinei policijai, pasikalbėti apie draugijos reikalus ir apie tokius klausimus: kaip pagerinti ukis, kaip gigijeniškiau gyventi, ir apskritai — apie apšvietimo ir žmonių valstiečių reikalus. Per ateinantį susirinkimą nutarta kalbėtis apie reikalingumą sodžiams skirstytis vienasėdžiais (plačian apie tai papasakoti sutiko Povilas Brazdžius ir Jurgis Lukša), iš gigijenos gi apie gryno ir blogo oro įtekmę į sveikatą ir apie tai, koksi gruntas namams statyti yra sveikesnis, kokie turi būti sodiečių namai, kuo maitinties labiausiai tinka, ką gerti, kokioms drapanoms vilkti, ir t.t. Plačiau apie tai pranešti pasizadėjo Steponas Nasvytis. Visa tai nutarus ir išrinkus į valdybą kandidatais Povilą Brazdžių ir Petrą Vilėniškį, susirinkimas pasibaigė.

Steponas Nasvytis.

PALANGA.

Palangos gimnazijoje užibaigė mokslo metai. Ketvirtą klesą pabaigė 15 mokinių, iš tų du su antrojo laipsnio pagyrimu, 3 gavo pataisymus, 4 pasilikto toje pačioje klesoje antriems metams. Kitose klesose beveik tokie-pat rezultatai. Tik antroje klesoje nepasilikto nevienas mokyns. Užtat įstojo naujų visai nedaug. Į pirmą klesą išdavė beveik visi, kurie davė egzaminus, iš įžengiamosios klesos ir iš pašaliečių tiktai trys, ir tai vienas rusas ir du iš lenkiškai kalbančių bajorėlių. Pridėčiau

pastebėjimui, jog, norint atiduoti vaiką į gimnaziją, geriau yra atiduoti į kokią pradedamąją mokyklą, kur geriau pramoktų rusų kalbos, kas yra būtina reikalinga valstybės mokyklose, ir būtų mokomi pagal metodikos, kas vėl svarbu yra igyti susipratimą, ypač aritmetikoje. Iš tų dviejų atžvilgių dažniausiai neišduoda vaikai egzaminų. Gerai būtų labai atiduoti vaikus į įžengiamąją klesą, bet tai brangiau išeina, kaip kitose pradedamosiose mokyklose.

Palangoje mokinių skaičius progimnazijoje eina mažyn. Iš 125 mokinių atvažiavus man į Palangą, pasilikvo šimtas su viršumi. Sunku surasti priežastį, kodėl taip yra. Kitur vis dėlto didesnis užsiteresavimas mokslu, kaip mūsų apygardoje. Jei taip eis toliau, tai 25 metų sukakusių Palangos progimnazijos buvimo būtų nelinksmos. Progimnazija išbuvo jau 23 metus ir vis dėlto daug naudos atnešė. Butų įdomu žinoti, kiek kuriais keliais nuėjo baigusieji Palangos progimnaziją per visą laiką jos buvimo. Balangiskiai bijo atidarymo gimnazijos Telsiuose: tuokart plungiškiai, kurių Palangoj daug mokosi, Rietaviškiai ir kiti atsitrauktų nuo Palangos. Ir progimnazija galėtų būti galas.

Kailinaitis.

DAUGELISKIS.

(Švenčionių ap.).

Rodos, mūsų kraštas yra vienas iš tamsiausių. Žmogus negali nei apsiklausti: visur girtuokliavimas, muštynės, neteisingi teismai, ir t.t. Valsčiaus viršila Abaravičius nemoka pasirašyti, bet puikia moka nuvesti žmogų į traktierių pas Kuškelį. Žmogus prašo paliudyti kokio poperėlio, o viršila atsako: „Ar tu, kvaily, nežinai, kame reikia prašyti? prašyk pas Kuškelį, ne čia“. Toksai-pat yra valsčiaus teismo pirmininkas, Motiejus Mackonis.

Kovo 23 dieną vietinis vargonininkas, Pelikas Telyčėnas, buvo valsčiaus raštineje. Viršila jį išsivedė iš valsčiaus dėl svarbaus pasikalbėjimo. Netoli nuėjęs, juodu pasivijo teismo virmininkas Mackonis, kuris emė kolioti vargonininką. Susirinko daugiau jų draugų, ir pagriebę, nusivedė į traktierių. Ten reikalavo visokių gėrimų ir liepė vargonininkui užmokėti. Šis emė spiryties, sakydamas, kad taip žmonės elgiąsis blogiau už „vagis“. Už tą žodį Mackonis paduoda vargonininką teisman, draugai apsiima būti liudytojais.

Valsčiaus teismas sprendė tą bylą Balandžio 27 dieną. Teisė teisėjai: Nagurnas, Cikenas ir kandidatas Šiaudinis; pirmininko vietoje buvo Rapninkas. Vienas liudytojas parodė, kad koliojesis abudu, tr Mackonis, ir Telyčėnas, kuris pavadinęs Mackonį vagim ir griebęs už krutinės. Kitas pasakė, kad abudu koliojesis. Viršila liudijo, kad vargonininkas pirmas pradėjęs kolioties. Ketvirtas pasakė, kad abudu koliojesis. Penktojo nuomone, Mackonis daugiau koliojesis. Šestasis girdejęs, kad Mackonis išbiurojęs Telyčėną biauriais žodžiais.

Teismas nusprendė nubausiti Telyčėną dviem parom šaliosios, arba keturiais rubliais pabaudos.

Viso to, rodos, nebereikia aiškinti. Bevietis.

STAKLIŠKĖS.

(Trakų ap.).

Kiekvienas žmogus turi my-

lėti savo kalbą. Kitų tautų žmonės taip ir daro, tik lietuvi ai niekina savo kalbą, prikreikia svetimų žodžių.

Kai kurie Stakliškių giedotojai ligišiol giedoja bažnyčioje su lenkiškais barbarizmais. Giesmininkės pirmos nutarė pakeisti lenkiškus žodžius lietuviškais: mat, buvo skaičiusios šiokių-tokių lietuviškų knygielių, ypač išleistų šv. Kazimiero draugijos. Giesmininkai, kurie — išskyrus vieną — vienas maldaknyges teškaito, emė boikotuoti giesmininkams giedant grynai lietuviškai, giesmininkai tyčia giedavo maišytą kalbą. Vieną giedotojas buvo net išsitaręs, kad geriau būtų giedant vienas sekmandien lietuviškai, kita — lenkiškai, kad jo vaikai išmoktų poniškai kalbėti... Rasit, ilgai būtų tęsęsis minėtasis boikotas, jaigu gerb. klebonas per sekmines nebūtų išaiškines, kas tai yra gryna kalba.

Malonu būtų, kad ir mūsų Dievo namus papuoštų geras choras. Gaila, kad nėra kas rimtai užsiimtų tuo dalyku. Vargonininkas — senas žmogus, kuris, be to dar, nemėgsta lietuvių kalbos. Jau dveji metai, kaip klebonas pasisūdinodidėl „Naujajio giesmy-ną“ vargonininkui, bet šis dar nei vienos giesmės lietuviškai nepagiedojo. Girdeją, kad net pykštas reikiant mokytes lietuviškai. Tiktai kamendorius kartais pamoko mergaites naujų giesmių, kurias jos nebloginai pagieda.

Bezemis.

PANEVĖŽYS.

Parodos aplankymas nekokį įspūdį suteikė. Visi skyrėsi labai neturtingi. Arklių ne daug, ir tie nerinktiniai. Sodiečių arkliai užvis didesnę davė dovaną — 15 rublių. Dvarininkai gi gavo diplomus ant medalių. Galvijų olandiškos veislės buvo gana daug, bet ir tai ne visos, galvijams paskirtosios vietos, buvo užimtos. Galvijai — visi dvarininkų, sodiečių — nevieno. Kaikurie jaučiasi, ypač du, kaip milžinai, kaip slaniai. Buvo pora asilinių, keletas šunų, kiaulių, žasų, vištų. Tarp kiaulių ir šunų, kertėj, buvo trečiosios klesos bufetas. Man regis, kad ne vietoj... Moterų rankų darbų skyrius buvo turtingas. Visos vietos užimtos. Pirmą dovaną iš jų gavo Kliaušia iš Rokiškio — 22 rub. sidabro medalį už audeklą; antrą dovaną — Mainelienė iš Rokiškio — 20rub. ir sidabro medalį už išsiuvinimus. Per parodą visos dienos buvo šaltos, todėl žiurėtojų nedaug tepisirinko.

Kaip pirmiau buvo rašyta, parodos komitetas lietuviams salės neužleido, o atidavė Bolešlavui Polui iš Varšavos, kuris tokius pikantiškus ir nemorališkus farsus pastatė, kokių dar Panevėžys, kaip stovi, nebuvo matęs. Už tai „labai ačiū“ komitetui, kad suteikė mums tokį padorų pasilinksminimą, nes mergaičių vienmarškinų nebuvome matę. Gal buvo geras farsas, kad pirmą dieną visos mergaitės išbėgo iš salės ir kitas dienas nevienu nebesirodė. Bet vis tiek-pat, Polius prisikimšo kienes pinigų už begėdiškus farsus. S. Žvynė.

„V.“

GELGAUDIŠKIS.

(Suv. gub.).

Čia buvo sumanyta įsteigti vartotojų draugija. Buvo vietatinė tinkanti sankrovai vieta ir tai stovinti parapijos lauke. Bet vietinis klebonas K. B., neatsižvelgdamas į visuomenės naudą, namelį atidavė savo giminaičiui, kurs, kaip girdėti, nei gabumų, nei reikiamo kapitalo neturįs.

„L. Ž.“

Iš Lietuvos Dirvų.

Scranton, Pa.

Pas mus oras gražus. Gegužio mėn. buvo labai giedrios dienos. Tik Birželyj gal pora dienų buta lietaus. Bet vieną dieną gana smarkaus, kad net gatvės „durbankais“ buvo užneštos, o kitur mediniai trotuarai nukelti į žemesnes vietas.

Kadangi oras gražus, tai laukiama neprastų šiemet ir užderėjimų. Daržuose vaisiai ir daržovės, tarytum, tik kalbas ir maudosi saulės spinduliuose. Žmonės tuo džiaugiasi.

Mainose dirbama kiekvieną dieną ir tik tuokart sustojama, kuomet pasidaro bent kokia kliūtis.

Čia mainose užmušta Juozas Kviatkauskas, o jo draugas, drauge su juom dirbęs, mirtinai sužeista. Iš viršaus ant jų akmuo krito ir tuo budu toji visa nelaimė atsitiko. Jo draugo buta anglo. Nelaimė atsitiko pradžioje Liepos.

Sulyg vietinės parapijos stovio — tai vien tik žmonėlių nesutikimai. Liepos 9 dieną vietiniame teisme buvo lietuvių parapijonų balsavimai, ar bažnyčią palikti įsvakupui, ar pavesti žmonių nuosavybėn. Balsavimų pasekmės nežinomos.

Nesmagu labai, kad tarp lietuvių nėra sutikimo.

Juozas Žalnierunas.

Chicago Heights, Ill.

„Katalikai“ skaitytojai labai retai tegali patėmyti „Katalike“ bent kokią žinėlę iš mūsų miestelio, tarytum, čionai jau nebūtų jokių žinelių ir atsitikimų tarp vietinių lietuvių.

Kaip kitur lietuvių kruta, darbuojasi, taip pat ir musiečiai užpakalij kitų nepasilikta, bet žengia vis pirmyn.

Pas mus esama lietuvių, kurie nenori prisipažinti prie lietuvių tautos, prie savo gimtinės kalbos, savo pavardės įvairiais būdais iškraipia, perką ir svetimačiais susirinkimuose lietuvius ne kitaip užvardina, kaip tik „polak“.

Tokiems naujos galybės „polakams“ reikalas geriau apsišviesti, pasiskaityti knygutę vardu „Lienkai Lietuvoje“, o tuokart supras, kas yra lenkai ir kaip jie mus mylauja.

Ne visi tečiaus pas mus lietuvių pasidavę lenkamis su kunu ir siela. Yra ir gerų tėvynainių, mylinčių savo tautą, prigimtą kalbą ir lietuviškus laikraščius su knygoms. Jie išrodinėja lenkų nedorus pasielgimus su mūsų broliais Lietuvoje.

Čia turime ir 181 kuopą S.L.A. ir Šv. Kazimiero draugiją. Kaip kuopa, taip ir draugija nepraečiausia užsilaike ir tas viskas paeina nuo žmonių.

Beto, čia Birželio 25 d. įsikurė nauja draugija vardu Gedimino Kareiviai, kurios sąnariai turės uniformą. Tai tautiškoji draugija ir jos užsimegimas jau senai buvo laukiama. Į naują draugiją tuojau prisirašė 14 asmenų. Valdyba išrinkta iš sekančių asmenų: Andrius Kiveris prezidentu, Vincas Monstvilas kasierius, Jurgis K. Valinskas sekretorius, o išdo globėjais: A. Karšis ir M. Pelackas.

Vieš susirinkusieji draugai sutikė išsiskirstyti ir tikima, nauja draugija sąnarių skaitliumi bujos.

I. Dailidė.

Chicago, Ill.

Ant kertės 68-čios gatvės

ir Ashland ave. atidaryta neseniai nauja krastos stotis, kuri visame mieste apart didžiosios krastos randasi 44. Šita stotis vadinasi Ogden Park station ir turi savo 60 laiškių išnešiotojų, tarp kurių esama du lietuviu Mikė ir Juozas Morkunu. Birželio mėn. čia laiškių perleista pirmosios klasės 290.090, antrosios apie 90.000.

Šita stotis, kaip ir visos kitos, šokiomis dienomis atdara nuo 7 val. ryto iki 6 val. vakare. Nedėdieniais atdara nuo 11.30 iki 12:30 diena, o tautiškomis šventėmis nuo 7 val. ryto iki 10 val. vakare. Money orderiai parduodami ir registruoti laiški priimama tik tautiškomis dienomis.

Taja stotimi aplinkiniai žmonės, tarp kurių yra daug lietuvių, labai linksmi, nes dabar jiems su krastos reikalais nebereikės trankyties į Englewood krastos stotį.

M. M.

Dekalb, Ill.

Čia darbai eina gerai ir lietuvių nepraečiausia uždūriba, bet iš kitur atkakusiems darbas negalima gauti.

Lietuviai tarp savęs ne gražiausia sugyvena, o tai vis dėlto, kad jiems truksta apšvietimo. Andai vienų šapoj du lietuviu už nebutniekus susikivirčio ir susipėsė, pagaliau vienas turėjo teisme net pabaudos užsimokėti 57 dol.

A. B.

Newark, N. J.

Kuomet „Katalike“ buvo patilpęs atsiliepiamas apie visas Amerikoje lietuvių katalikiškas draugijas, idant jos vienyti, tasai puikus užnamymas buvo pajudintas mūsų Šv. Mikolo draugijos susirinkime, atsibuvusiam Birželio 8 dieną s. m., ir vienbalsiai nutarta ir priimta, kad toksai užnamymas tobulas, kurį nuolankiai ir mūsų draugija paremia.

Mums rodos, kad ir visos kitos lietuviškos dr-jos tą patį padarys, vienos prie kitų glausis ir darbuosis kaip savo, taip ir tautos labui. Visokius platesnius tame dalyke paaiškinimus mes nuolankiai priimsime.

Lai gyvuoja lietuvių katalikų draugijos!

M. Truska, dr. sekretorius.

So. Omaha, Nebr.

Mēs, lietuviai, čia turime savo bažnyčią vardu Šv. Antano.

Čia gyvena į 700 lietuvių; nekuriu turi savo namus, tečiaus lietuvių krautuvių nėra nei vienos.

Mums stoka tik tai lietuvių kunigo, kurio niekur negalima gauti. Nedėdieniais dievmaldystę mūsų bažnyčioje atlaiko kunigas lenkas.

Vyskupas prižadėjo mums duoti lietuvių kunigą, kuris dabar baigia seminarijoje mokslus.

F. Versocky.

Kenosha, Wis.

Iš Kenosha, Wis. Prascio. kelis mums rašo:

Liepos 2 dieną, vakare, užėjus lietuvi su perkunijomis, perkunas trenkė ir lietuvių šv. Petro bažnyčion. Nuostolių tečiaus mažai tepadarė. Vietoj vietos palei didesnes duris ant sienos tinką sudraskė.

Liepos 4 d., Nedėdieny, čia pašventinta lietuvių šv. Petro bažnyčia. Buvo iškilmingos apeigos. Bažnyčią

šventino Jo Mal. Milwaukee arciyvskupas Messmer. Iškilmingas apeigas parengė vietinis klebonas, gerb. kun. J. Klanauskis.

Atsišaukimas į Amerikos Lietuvius.

Sunkiai gyvenasi Lietuvos ukinininkams! Bet kodėl-gi sunkiai gyvenasi? Daug yra tam priežasčių, bet svarbiausioji sunkaus ekonomino jų padėjimo priežastis tai ta, kad jie nemoka ukinininkauti. Bet ir nestebėtina, kad nemoka ukinininkauti, nes neturėjo iš kur išsimokti. Juk ligisliol neturėjo nei ukiškų mokyklų, nei tam tikrų laikraščių, ir ukiškų knygų beveik kaip ir neturėjo visai. Tai išskur-gi mokės ukinininkas ukinininkauti, jei niekas nepamokės jo.

Žemė — tai didžiausias ukinininko turtas. Iš jos jis turi ir patsai su šeimyna pragyventi ir visokius mekesčius išsimokėti, ir dar įvairioms tautiškomis įstaigoms nors retkarčiais skatiką kitą paaukoti.

Taip, žemė, tai vienintelis mūsų ukinininko turtas, bet mūsų ukinininkai nemoka to turto priderančiai išnaudoti. Jei jie mokėtų taip ukinininkauti, kaip užsienio ukinininkai, kad ukinininkauja, kitaip jiems gyventųsi. Ne vienas gal tuomet ir mūsų, broliai amerikiečiai, nesėdėtų Amerikoje, bet butumėt Lietuvoje, iš kur dabar vargas privertė jus iškelti duonos sau ieškoti.

Ne vienas gal jūs, apeleids gabolą žemės, kurį, dėlei nekokėjimo ukinininkauti, negalėjo jūsų išmaitinti, iškeliate iš tėvynės Lietuvos duonos kąsnio svetimoje šalyje ieškoti, dar ir dabar tukstantiai mūsų žemdirbių apleidžia žemę ir vaziuoja svetur. Jums, kurie visą tą vargą patįs ištyrėte, kurie visai savo akimis, būdami Lietuvoje, matėte, dar neišdilo, manome, iš atminties Lietuvos ukinininkų vargas ir neturtas. Nors toli nuo tėvynės gyvenate, bet jūsų mintis vis apie tėvynę snkasi, kur liko tėvai, broliai ir sesers, gentis ir pažįstami, kurie velka sunkų artojaus jungą. Jūsų pareiga tat, kuo galint, prisidėti prie Lietuvos ukinininkų buvio praverinimo.

Nuo šių metų pradžios eina iš Vilniaus du sykiu per mėnesį ukio laikraštis „Žemdirbys“, kuriame rašoma, kaip reikia ukinininkauti, kad daugiau pelno iš ukio turėti. Kad toksai laikraštis mums lietuviams, kaip žemdirbių tautai, reikalingas, apie tai negali būti nei kalbos. Bet tojo laikraščio gyvavimas ne iš puikiųjų, nes skaitytojų turi mažokai. Mūsų ukinininkai, kuriems tasai laikraštis skiriamas, dar nelabai susipratę, taigi mažą jų dalis ir skaito jį, kitai-gi jų gal ir norėtų skaityti, bet neturi kuo laikraščio užsisakyti.

Broliai amerikiečiai! Palaikykite tą taip reikalingą ir naudingą Lietuvos artojams laikraštį. Palaikykite-gi jį prašome ne aukomis, bet užsakant namiškiams, gentims ar pažįstamiems. „Žemdirbys“, kaip ukio reikalams pašvęstas laikraštis, bus jiems, kaip artojams, geriausia dovana. Iš jo jie galės daug ko pasimokyti. Išmoks jie, kaip reikia žemę įdirbti, kaip jį tręšti, kaip užsivesti daugalaukis ukis ir tt. Mokėdami-gi ukinininkauti nebeskurs tuomet taip, kaip dabar kad skursta, bet galės gyventi taip, kaip užsienio ukinininkai kad gyvena: gyvens tuomet viso pilni geruose muoro ar medžio nameliuose, o ne nuvargę surukusiose menkose bakuzėlose.

Broliai amerikiečiai! Prašome jus prisidėti prie savo brolių, Lietuvos artojų, buvio pagerinimo.

Ir dar vieną turime prašymą prie jusų.

Turime parengę spaudon visą eilę ukiškų knygų, kurių ligisliol beveik kaip ir neturime dar visai. O juk ukiškos knygos mums reikalingos, ne vienas jų gali nemažai naudoti jas skaitydamas turėti. Bet tų knygų išleidimui truksta mums pinigų. Antra, norime išleisti tas knygas, kad jos būtų kuo pricinamiausia kaina mūsų ukinininkams pardavinėjamos, o kad tos knygos galima būtų pigia kaina pardavinėti, reikalingos yra jų išleidimui aukos. Siūnciant-gi tam tikslui pinigų, prašome pažymėti, kad pinigai skiriamai ukiškų knygelių išleidimui, kuriam tikslui ir bus tie pinigai suvartoti.

Broliai amerikiečiai! Kreipiamės į jus visus, kurie atjaučiate Lietuvos artojų vargą, ir prašome prisidėti skatiku prie taip reikalingo ir naudingo mūsų artojams laikraščio „Žemdirbio“ palaikymo ir prie naudingų ir reikalingų jiems ukiškų knygelių išleidimo. Pasitikime, kad Lietuvos artojų vargai, tai drauge ir jūsų vargai, todėl kuo galėdami prisidėkite prie jų samžiavimo.

„Žemdirbio“ leidėjai:
A. Vėgėlė ir
K. Strazdas.

Amerikos žinios.

Baltojo Busto sutvarkymas.

WASHINGTON, D. C. Prezidento žmona su vaikais apleidus Baltąjį Butą, kad vasarą praleisti Beverly, Mass. Gan greit tik kongresas užbaigs visus reikalus su muitų tarifu, tatau tuojau ir prezidentas į tenai vakacijas praleisti pasukubęs prezidentui išvaziavus Baltamjame Bute ims šeimininkauti dailidės, tapytojai ir kiti amatininkai kadangi šią vasarą prezidento butas bus veine šauniai apvalyti. Tas visas tenai darbas atsieisias ne mažiau 55.000 dol. Prezidentaujant Rooseveltui ant to Buto valymo išleista dešimt sykių daugiau, bet dabartinis prezidentas nėra toksai išdidus, tatau jis ir neleidžia nebrėklingai pinigų mėti Pirmiau budavo toksai paprotys, kad persimainius kitam prezidentui Buto virtuvėje ypatingai viskas buvo pakeičiama naujais daiktai, bet Tafto žmona sako, kaip ji viską tenai radus, taip ir paliksianti, nes nėra reikalo nuolatos pinigų barsyti.

Svarbus senato nutarimas.

WASHINGTON, D. C. Liepos 2 d. senato posėdyj priimta svarbus prezidento Tafto projektas apie uždejimą mokesčių ant visų krašto korporacijų arba kompanijų. Projektas priimta 60 balsų prieš 11. Išėmus tris demokratų, visi kiti tos partijos senatoriai stojo prezidento Tafto pusėn. 8 republikonai senatoriai balsavo prieš projektą.

Naujas įstatas — kadangi nėra abejonės, kad žemesnyis butas tą įstatą atmetų — sako, kad visos korporacijos nuo įplaukų turės mokėti laipsniškai mokesčius. Nuo tų mokesčių visos kompanijos, ar korporacijos, kurių grynas metų pelnas nepersivisija 5.000 dol. Kadangi Amerikoje esama daugybės labai turtingų kompanijų, kurių metinės įplaukos siekia šimtus tukstančių ir milijonus dol., pertat federališkas pinigynas umu laikui praturtės ir visoks dabartinis nepriteklius uždengtas.

Gėrė savo kraują.

SAN BERNARDINO, CAL. Atgabenta į čionai Bostono policijantas, Izrael Swartz, kuris atrasta tyrynuose mirštantis troškuli. Swartz troškulio užgesinimui gėrė savo locnų kraują iš padarytos sau žaizdos. Dar bus galima jis atgaivinti, nes gerame padejime atrastas, butent ant išdžiūvusios upės dugno bešliaužiantį ir beieškantį vandens. Jis iš Bostono, Mass., buvo pasiūstas pargabenti nekoki A. O. Ellis, kuris paskui atrasta Nebone, Arizona.

Kinai ir baltos mergaitės.

ST. LOUIS, MO. Andai čionai suareštuota trys jaunos mergaitės beulbaujancios su dviem mongolais kiniais. Kaip mergaitės, taip ir tuodu jaunikiu paeina iš Springfield Ill. Vietnos mergaičių norėta apsišvęsti su mongolu ir stengtasi išgauti susiporavimui valdžios leidimą. Kadangi valstybeje Missouri nuo senai draudžiama sueti moterystėn baltiesiems su mongolais, tatau viršui minėtas „jaunimėlis“ ir areštuota.

Iš bankieriaus dailidė.

SPRINGFIELD, ILL. Otis McNelly, kuris neseniai buvo turčium ir bankierium m. Blue Mound, per nelaimingas spekulceijas prarado visus savo turtus ir šiandie likęs vargdieniu. Tečiaus savo likimu nepasibiauřejo, bet apsiirėngė

Darbininkų reikalai.

Maston, Pa., firma „Alpha Portland Cement Co.“ padidinus iš savo liuosu noro visiems darbininkams mokeskis ant 10 proc. Firma užlaikanti 1.000 darbininkų.

Steubenville, Ohio dirbtuvėje firmos „Follansbee Bros.“ sustraikavo tukstantis darbininkų, kuomet firma tenai įvedė taip vadinamą „open shop“.

New Yorke kompanijos „Lehigh Valley Railroad Co.“ prezidentas išsireiškė akivaizdoj valdžios komisijos, tyrinčios gal ir norėtų skaityti, bet neturi kuo laikraščio užsisakyti.

Broliai amerikiečiai! Palaikykite tą taip reikalingą ir naudingą Lietuvos artojams laikraštį. Palaikykite-gi jį prašome ne aukomis, bet užsakant namiškiams, gentims ar pažįstamiems. „Žemdirbys“, kaip ukio reikalams pašvęstas laikraštis, bus jiems, kaip artojams, geriausia dovana. Iš jo jie galės daug ko pasimokyti. Išmoks jie, kaip reikia žemę įdirbti, kaip jį tręšti, kaip užsivesti daugalaukis ukis ir tt. Mokėdami-gi ukinininkauti nebeskurs tuomet taip, kaip dabar kad skursta, bet galės gyventi taip, kaip užsienio ukinininkai kad gyvena: gyvens tuomet viso pilni geruose muoro ar medžio nameliuose, o ne nuvargę surukusiose menkose bakuzėlose.

Užsirašykite „Kataliką“

300 metų ežero sukakutėvė. BLUFF POINT, N. Y. Čionai atsibuta didelių iškilmybių.

AMERIKOS ŽINIOS.

Laivyno manebrai.

ROCKPORT, MASS. Palei iškišą Anu suplaukė Jungtinių Amer. Valstybių 13 kariškųjų laivų, su kuriais bus atliktas kasmetiniai manebrai. Paskui prie anų prisijungs dar 4 linijiniai kariški laivai ir kelios torpedvalty. Rikuoja admir. Schroeder.

Nelaimė ant gelzkelio.

KANSAS CITY, MO. Pasaziėrinis traukinis gelzkelio Atchinson, Topeka ir Santa Fe, bėgdamas tiltu palei Pomona, Kans. nuo tilto vandens išplauto, įkrito vandenin. Laimė dar, kad vandenin iupuolė tik tų tris vagonai ir tai tušti. Sužeista tik dvi moteri ir viena 4 metų mergaitė prigrėrus.

Upės išsiliejimas.

ST. JOSEPH MO. Upė Grand River iš savo vagos išsiliejus ir paplaukinus visas apygardas. Kalbama, nuskendė 15 žmonių, o kiti atsirandą pavojuje. Gelzkelio Wabash tiltas ant Grand River sugriuvęs.

Ir iš Topeka, Kans., pranešama, kad upė Kaw taip pat išsiliejus. Tai vis didelių lietu pasekmės.

Pinigais išlojo grindis.

SPERRY, LA. Čionai pasimirė nakokia Elzbieta Farrier, turtinga moteriškė. Turto administratoriai tečiaus niekur negalėjo surasti pinigų. Galutinai namų viename salione pakelta kauras ir po juo rasta visa eilė išklotų banknotų daugiau tukstančio. Kitus pinigų atrasta namų įvairiose darže pakavonėse, ir kitose vietose, kur niekas negalėtų jų nei užėti. Žodžiu sakant visi namai buvo apkamšioti banknotais. Dar ir dabar administratoriai graipstosi visose skylėse.

Gėrė savo kraują.

SAN BERNARDINO, CAL. Atgabenta į čionai Bostono policijantas, Izrael Swartz, kuris atrasta tyrynuose mirštantis troškuli. Swartz troškulio užgesinimui gėrė savo locnų kraują iš padarytos sau žaizdos. Dar bus galima jis atgaivinti, nes gerame padejime atrastas, butent ant išdžiūvusios upės dugno bešliaužiantį ir beieškantį vandens. Jis iš Bostono, Mass., buvo pasiūstas pargabenti nekoki A. O. Ellis, kuris paskui atrasta Nebone, Arizona.

Kinai ir baltos mergaitės.

ST. LOUIS, MO. Andai čionai suareštuota trys jaunos mergaitės beulbaujancios su dviem mongolais kiniais. Kaip mergaitės, taip ir tuodu jaunikiu paeina iš Springfield Ill. Vietnos mergaičių norėta apsišvęsti su mongolu ir stengtasi išgauti susiporavimui valdžios leidimą. Kadangi valstybeje Missouri nuo senai draudžiama sueti moterystėn baltiesiems su mongolais, tatau viršui minėtas „jaunimėlis“ ir areštuota.

Iš bankieriaus dailidė.

SPRINGFIELD, ILL. Otis McNelly, kuris neseniai buvo turčium ir bankierium m. Blue Mound, per nelaimingas spekulceijas prarado visus savo turtus ir šiandie likęs vargdieniu. Tečiaus savo likimu nepasibiauřejo, bet apsiirėngė

sukakus 300 metų nuo atradimo ežero Champlain. Apvaikšiojimo beveik visas programos išpildyta Ticonderoga forte, kur buvo patsai prezidentas Taft, taippat Anglijos ir Prancijos ambasadorių, kurių tautos savame laike už to ežero prisavinimą tiek daug kraujo išliejo. Dangiausia kalbėta apie tarptautišką santaiką.

Laivyno manebrai.

ROCKPORT, MASS. Palei iškišą Anu suplaukė Jungtinių Amer. Valstybių 13 kariškųjų laivų, su kuriais bus atliktas kasmetiniai manebrai. Paskui prie anų prisijungs dar 4 linijiniai kariški laivai ir kelios torpedvalty. Rikuoja admir. Schroeder.

Nelaimė ant gelzkelio.

KANSAS CITY, MO. Pasaziėrinis traukinis gelzkelio Atchinson, Topeka ir Santa Fe, bėgdamas tiltu palei Pomona, Kans. nuo tilto vandens išplauto, įkrito vandenin. Laimė dar, kad vandenin iupuolė tik tų tris vagonai ir tai tušti. Sužeista tik dvi moteri ir viena 4 metų mergaitė prigrėrus.

Upės išsiliejimas.

ST. JOSEPH MO. Upė Grand River iš savo vagos išsiliejus ir paplaukinus visas apygardas. Kalbama, nuskendė 15 žmonių, o kiti atsirandą pavojuje. Gelzkelio Wabash tiltas ant Grand River sugriuvęs.

Ir iš Topeka, Kans., pranešama, kad upė Kaw taip pat išsiliejus. Tai vis didelių lietu pasekmės.

Pinigais išlojo grindis.

SPERRY, LA. Čionai pasimirė nakokia Elzbieta Farrier, turtinga moteriškė. Turto administratoriai tečiaus niekur negalėjo surasti pinigų. Galutinai namų viename salione pakelta kauras ir po juo rasta visa eilė išklotų banknotų daugiau tukstančio. Kitus pinigų atrasta namų įvairiose darže pakavonėse, ir kitose vietose, kur niekas negalėtų jų nei užėti. Žodžiu sakant visi namai buvo apkamšioti banknotais. Dar ir dabar administratoriai graipstosi visose skylėse.

Gėrė savo kraują.

SAN BERNARDINO, CAL. Atgabenta į čionai Bostono policijantas, Izrael Swartz, kuris atrasta tyrynuose mirštantis troškuli. Swartz troškulio užgesinimui gėrė savo locnų kraują iš padarytos sau žaizdos. Dar bus galima jis atgaivinti, nes gerame padejime atrastas, butent ant išdžiūvusios upės dugno bešliaužiantį ir beieškantį vandens. Jis iš Bostono, Mass., buvo pasiūstas pargabenti nekoki A. O. Ellis, kuris paskui atrasta Nebone, Arizona.

Kinai ir baltos mergaitės.

ST. LOUIS, MO. Andai čionai suareštuota trys jaunos mergaitės beulbaujancios su dviem mongolais kiniais. Kaip mergaitės, taip ir tuodu jaunikiu paeina iš Springfield Ill. Vietnos mergaičių norėta apsišvęsti su mongolu ir stengtasi išgauti susiporavimui valdžios leidimą. Kadangi valstybeje Missouri nuo senai draudžiama sueti moterystėn baltiesiems su mongolais, tatau viršui minėtas „jaunimėlis“ ir areštuota.

Iš bankieriaus dailidė.

SPRINGFIELD, ILL. Otis McNelly, kuris neseniai buvo turčium ir bankierium m. Blue Mound, per nelaimingas spekulceijas prarado visus savo turtus ir šiandie likęs vargdieniu. Tečiaus savo likimu nepasibiauřejo, bet apsiirėngė

darbinikiškomis drapanomis ir nuėjo dirbtuvėn dirbtu, kaipo dailidė, imdamas \$3.50 ant dienos. Kol paliko bankierium, jis tame amate lavinosi. Paskutinis krizis jam pragaištį atgabeno.

36.000 dol. metams alimentų.

NEW YORK. Andai vietiniame teisme teisėjas suteikęs persiskyrimo palidudiją Katrei Gould su jos vyrų milijonierium Howard Gould. Teisėjas Dowing atsiskyrusiai pačiai pripažino 36.000 dol. metams alimentų (jos užlaikymui), kuriuos milijonierius vyras jam privales išmokėti, kol ji bus gyva, arba kol neišeis už vyro. Tuotarpui pati reikalavo su metiniam užlaikymui 125.000 dol. Tai kokie milijonieriu žaislai ir moraliskumas!

Drasus užpuolimas.

FORTH WORTH, TEXAS. Vienas plėšikas iš vietinio Wagoner Bank and Trust Co. banko milijos dienos laike išplėšė 8.100 dol. ir su tais pinigais laimingai pabėgo. Tasai bankas randasi vidurmiestyj, kur viešpatauja didelis judėjimas. Plėšikas paėmęs pinigų sėdo automobiliun ir nežinia į kur nuvažavo. Žinoma, tuojau paskui jį leistasi vyties, bet nebata tame dalyke nei kokių pasekmių.

Kanados gyventojai.

WINNIPEG, KAN. Vakarinės Kanados gyventojų census, atliktas pačia valdžia, andai visai apgarsinta. Pagal to suskaitymo vakarinęje Kanados princijoj esama 1.000.000 gyventojų. Taigi tenai gyventojų skaitlius per pastaruosius trejus metus pasididinęs 300.000 gyventojų.

Politiškųjų pabėgimas.

SEATTLE, WASH. Iš Rome Kablogram andai Alaskon pranešta, kad Jakutsko apskrityje (Siberijoj) daugumoj kalėjimų ištremtieji sukėlę maistus ir, kalėjimų sargybą apveikę, dideliu skaitlium leidosi Baringo linkon, iš kur jų norima atkakti Alaskou, ty į Ameriką. Tečiaus vargiai jiems pasiseks tas padaryti.

Explozija ant torpedvalties.

VALLEJO, CAL. Ant torpedinės valties „Hull“, atsirandancios garlaivių varstoutuose More Island dėl nežinomų priežasčių buvus eksplozija. Penki jureiviai sunkiai sužeisti ir jų vienas gal jau mirsiąs.

ATGAL PRIE GAMTOS.

Daugelis ypatų šiandien labai mažai tepaiso ant gamtos tiesų, ir užtai turi labai tankiai nukęsti. Daugelis ligų, visai nežinomų mūsų pratėviams pavirtu šiandien kasdieninėmis. Nereguliariskas ir alsinantis, skubus gyvenimas, sunkūs valgiai ir astrūs gėrimai, taip-gi visokios draugijos pareigos, labai vargina visus organus žmogaus betlabiausiai pavargina organus gromuliavimo. Tamistos pareiga yra, tuojau vartoti Trinerio Amerikoniskajj Elikysyrą Karčiojo Vyno, sutvirtinimui organų kada tik pajausi jų nuvargimą. Šitas vaistas tuojau suteiks naują įjėgą visiems gromuliavimo organams ir privers skilyj priimti ir sunaudoti visokius valgius. Vaistas visuomet greitai laikui pagelbi ir prašalina silpnumus, pražudymą apetito, nerviskumą, negryna kraują, nemiga, abelną nusilpėjimą ir abelnai pagelbi visuose atsitikimuoie, reikalaujančiuose naujų įjėgų. Gannamas aptiekose. Jos. Triner, 616 622 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Užsirašykite „Kataliką“

300 metų ežero sukakutėvė. BLUFF POINT, N. Y. Čionai atsibuta didelių iškilmybių.

Užsirašykite „Kataliką“

300 metų ežero sukakutėvė. BLUFF POINT, N. Y. Čionai atsibuta didelių iškilmybių.

Užsirašykite „Kataliką“

300 metų ežero sukakutėvė. BLUFF POINT, N. Y. Čionai atsibuta didelių iškilmybių.

Užsirašykite „Kataliką“

300 metų ežero sukakutėvė. BLUFF POINT, N. Y. Čionai atsibuta didelių iškilmybių.

Užsirašykite „Kataliką“

300 metų ežero sukakutėvė. BLUFF POINT, N. Y. Čionai atsibuta didelių iškilmybių.

Užsirašykite „Kataliką“

300 metų ežero sukakutėvė. BLUFF POINT, N. Y. Čionai atsibuta didelių iškilmybių.

Užsirašykite „Kataliką“

300 metų ežero sukakutėvė. BLUFF POINT, N. Y. Čionai atsibuta didelių iškilmybių.

F. Bernatowicz

PAJAUTA

Lizdeiko Duktė arba Lietuva XIV metašimtyj.

Istoriskās Romanas
Išguldė Jonas Montvila.

(Tąsa).

— Tebunie dievų valia! — tarė Pajauta. — Aš vienok rodiju tau susilaukyt su apreiškimu savo norų; tavo motina kasžin kaip brangiai apmokėtų šitą žinią. Jagaila turi daug galybės, pirmiausia reiktų laimėti jo prielankumą.

Auksė pripažino svarbą šito užtėmimo ir pažadėjo draugei sekti jos rodą. Ir taip muruose, kuriuose meilės dievas, rodosi, neturėjo jokios valdžios, jo aštriuose ryšiuose sunkiai kentėjo dvi širdi. Auksė, laukdama su pasiilgėjimu sugrįžimo Jagailo, kostropiausia elpė savo susinešimus su Vaidyla, kurių kunigaikštienė suvis nedasiprotėjo; priešingai, matydama nurimusį jos protą, pamylėjimą savo lyties žaislių ir neminėdama į žaidimo pasielgimo su pergalėtoju, dėkojo dievams už pagydamą dukters ir pradėjo buti dėkinga Vaidylai už taip pasekmingą pamokinimą. Taip stovėjo dalykai kunigaikštienės dvare, kada staiga pasirodė Vilniuje laimėjusios Jagailo karumenės priešakinė sargyba. Garsas trimity, žvangėjimas ginklų ir tukstančiai balsų vienoje valandoje atmainė tylų miestą į labai trukšmingą. Noras pamatyti koveikiausia mylimas vietas ir asmenis buvo stabdomas piliečių užtvaniu ir pergalėtojai negalėjo turėjo ką nors išleisęs, kurio pasivedimas buvo mieriu jo rūpesčių: Čion moteriškė su kudikiu ant rankų perbėga eiles, žiuri į kiekvieną veidą, šaukia vardu vyrą, randa ir apsikabina jo kaklą. Ten draugas apsikabina draugą, apsakinėja prietikus, išima iš delmono turtingą daiktą, kurį paveržė nuo lenko, ar krato jam ant ausies pinigų krepsį. Kitur ištolo stovi nedrąsiai mergina, žiūrėdama į traukiančią karumenę. Akys jos akylai ieško mielojo, nudžiugimas ant galo linksmas, lengvas pasišokėjimas namo duoda žinią, kad išvydo jį sveiką. Ten vėl ties muru žilas senis varto rankoje sukruvinant sunaus šliką, o draugas, kuris parnešė šitą liudną atminimą, apsakinėja tėvui ypatingas narsios sunaus mirties. Kitoj šalyj ant ilgo šniuro veda puikus pergalėtojas eilę subrakinėtų suimtinų ir linksmai dainuodamas įjoja su jais į pilies vartus. Galvos jų nuleistos, kojos be apautuvo ir liekanos turtingų kitados drabužių liudną daro išžiurą. Negalima juose pažinti nei paėjimo, nei luomo; piktas likimas sulgydino juos visus. Ant galo pilni vežimai sužeistųjų karžygių krinka į įvairias dalis pilies, o džiaugsmo klisimai atsmaino pamaži į linksmą žmonių klegesį.

Keletą dienų tęsėsi tas perejimas narsių kareivių. Vieni grįžo į girias ir kaimus prie savo sodybų, kiti užiminėjo pilis ir miestus. Pagalios pasirodė Jagaila.

Diena buvo graži. Kunigaikštis jojo tarpe brolių ir garsių bajorų, iš kurių susidėjo jo pagarbos pulkas. „Aukštyn, mūs viešpats! Aukštyn Jagaila!“ skambėjo vienbalsiai miestas. Susirinkę sostapilė bajorai, sustoję glitoje ties pilies vartais ir kniupstę puldami prieš kunigaikštį nuolankiai jam dėkojo. Kunigaikštienė Olgerdienė, pasirėdžiusi išeiiginiais drabužiais, draugijoje lietuviškų merginų laimino sunaus sugrįžimą. Jagaila, nusėdęs nuo žirgo, pasveikino motiną ir atidavė garbę Perkunui, dėkodamas jam už pasisekimą. Klausė po to Vaidylo, kuris trumpai išdavinėjo išrėdymo ir priminėjo garbę nuo įvairių miestų ir pilių valdžių. Ant galo nuvargęs kunigaikštis rengėsi pilin dėl atsilisio; pirmiausia vienok neg atsilino į savo rumus, atmindamas kareivišką pareigą, liepė visoj karumenėj ištrimituoti dieną, kurioje surinkti grobiai bus sudėti visotinai dalybai.

V

PRAKILNI BELAISVĖ.

Mėlinos akys sužeidė jo širdį
Ir rustumu savo ramumą suardė,
Dusavo, žirgas taikėsi su mislimis,
Su nuleista galva žengė nusiminęs.

Kada atėjo paskirta grobio dalinimui diena, Jagaila su broliais atėjo ant atšalajos Perkuno, kur jau vadovai ir rotų viršininkai ankščiausiai susirinkę laukė jų pribuvimo. Kunigaikštienė Olgerdienė su dukterim ir aukščesniu luomo moters, iš žingeidumo pamatyti branginamam Lenkijoje grobius, užėmė vietą nepertoli sunų. Ir Jerbuta su visu būriu jau tai dėl prigulnės kunigaikščiui pagodonės, jau tai dėl atėmimo dalies kariško pelno, prigulnės tikiybos viršaičiui, taip pat jau čia buvo. Tuojaus ant trimity ženklo pradėta nešti įvairiausius pelnus. Maišai, pilni drabužių ir brangių kailių, indai sidabro bei aukso, skrynios, deželės, balnai, arkliai, ginklai, brangūs rakandai, kaurai — viskas tas sugabenta į kruvą. Buvo ten brangūs darbai pramonės ir dailos, kurių nei kainos nei tinkimo nežinota. Jagaila, sėdėdamas ant Perkuno trepų, drauge su vadovais skyrė vertę kiekvienam daiktui ir paskui visą rankių padalinį į tris lygias dalis, t. y. tarp kunigų, karumenės ir kunigaikščio išdo. Kada tas dėjosi, žemesnio laipsnio karžygiai, vieni prisizūrėdami grobiams, apsupo dalybinį teismą, kiti su drangais svetainėse ieškojo pasilsio ir pasilinksminimo. Tarp kitų matyti buvo pašalys su užmautu ant akių kalpoku, liudno veido pašlijusį ant šaunaus žirgo karžygi. o šalia jo sėdinčią ant drobynių moteriškę. Buvo tai pačioj jaunystėj dužas vyras.

Platus jo pečiai suveržti šarvais rodė iš dalies storą, saule apdegintą sprandą. Ant kairio peties neru-

peštingai užmestas kabojo meškino kailis, palikdamas jam liuosą vartojimą dešinės rankos, kurios platus delnas išsėjos ant diržo sagties, o pluoštai tankių rudų plaukų lig kad storu kailiu dengė sukaptus veidus. Moteris sėdinti ant vežimo, turėjo užleistą ant veido uždangalą. Drabužių kirpimas rodė joje lenkę. Matyt, buvo iš nuliudusios pastovos, kad buvo karžygio belaisve, o turtingi drabužių siuviniai liudijo, kad ji yra iš turtingo namo. Praeinanti kareiviai, akyvai į ją pažvelgdami, nekartą norėjo dasilytėti uždangos, kad pamatyti veidą. bet grumojantis karžygio žvilgtelėjimas, kurį mėtė iš po kaupoko, sulaukydavo juos nuo pasikesinimo.

— Ei, klausyk, brolaus! — tarė vienas — visi atiduoda grobius ant dalybos, kodėl tu neneši tos skrynios, ką sėdi tavo tylinti belaisvė? Gal nori užslėpti? Ant šių žodžių karžygis dirstelėjo su panieka į kareivį ir, nieko neatsakęs, atsigręžė prie belaisvės.

— Aa, neatidavę pripuolančios dalies, norėsi gauti grobio, taip kaip ir kiti, o savo nenorite pridėti! — Juk žinome — tarė kits — kaip gražų grobį turite. Nereikia mums sakyti, ką pašventėte jo įgijimui, bet tai nieks negelbės, kas priguli, reikia atiduoti; kad ir šimtą kartų butum dar narsesniu, neišvengsi šios skrynios nuo mūsų apginti, turi tat geriaus pats atiduoti.

Ant visų kalbų karžygis neatsakė nieko, rodos jų nei negirdėjęs, akys jo vienok buvo nukreiptos į sėdinčią belaisvę.

— Brolaus, — tarė vienas iš drąsesnių — ištikro jis nori, kad mes jam pamažintumėm trusą. Ar nematote, kad yra sužeistas į petį? Ei, tik pagelbėkite man, ji bus mūsų. Ir ištiesė ranką prie skrynios.

— Šalin! — suriko tuomet karžygis, keldamas ranką nuo sagties prie kaklo. — Šalin, jei nenori, kad tuoj čia tave sumindžiotau. Nereikalauju trupinio iš visuotinio grobio, bet bėda tam, kas mano sieks!

Atšoko kareivis nuo vežimo neištikima akimi mieruodamas karžygi. Jo sėbrai, juokais nuveddami tą visą dalyką, klaušė karžygio, ką tokį turi skrynioje, kad taip ją gina, bet ir ant to jis nieko neatsakydamas, rodesi saugojo tik belaisvės mostelėjimus.

Tuotarpu dalybinis teismas ėjo su paskuba ir domumu, ko reikalavo taip skaitlingas ir turtingas pelnas. Jagaila, užimtas dalinimu grobių, kuriuos vienval prie jo nešėjo, atsiliepdavo retkarčiais į motiną, išaiškindamas jai paskyrimą nekurių daiktų, atsakinėjo ant užklausimų lietuvaicių, užimtų įvairumu lenkiškų paprėdų, arba vėl pats, perimtas dailumu ginklo, kurs papuolet jam į rankas, klausinėjo karžygių, kieno ir nuo ko paimtas.

— Dievai — kalbėjo — davė mums gražią naują, o mažai kraujo nuo mūsų reikalavo. Teisybė, truputį atgal supešė mus lenkai, bet kur malkas kerta, ten turi krist ir skiedros. Matyt, kad Lenkija ilgai svečių neturėjo, nes sujudo neblogai. Jau tai su jais vistiek ant greito ir netikėtai. Ar ne teisybė, Skirgaila?

— Užties — atsakė Skirgaila — grobis yra vertas jūsų truso. Bet pasakykite mums, ką padarysime su taja ruja suimtu, kurius su savim parsivedėme? Ar ir šituos tinginius šersime savo duona?

— Nesirupink, brolaus. Kam išteko ant mėsos, tam išteks ir ant krnopy — atsakė kunigaikštis. — Pagelbės mums atnaujinti pilis, kurias jų tėvai kitados sugadino. Neduosiu jiems tinginiant, tegul tik nors kiek apsisvečiuoja.

— Senas budas, šviesus kunigaikštis — atsiliepė Jerbutas — pašvedavo garsiausias suimtinus dievams ant ugnies.

— O bet mes jų pelenuose aukso nerasadavome. Dėl ugnies turime girias, o suimtiniai tegul bus palaimomi iki pribuvimui lenkų su išpirkimu. Yra taip-gi ir pas juos mūsų karžygių, malonėčiau, kad jie man būtų sugrąžinti. Tiktai senai nematau mano narsaus Davainos. Ar pasilikęs atvadoje nepakliuvo kartais į lenkų rankas, nes jis tai tik paskutinio lašo norėtų iš priešų viską išsunkti.

— Negriebė jį galas — tarė vienas karžygių — bet pagriebęs kokią — ten lenkiutę, negali atsitraukti nuo jos, o kas aršiausia, nenori net grobio atiduoti dėl dalybų.

Kunigaikštis liepė tuojaus pašaukti karžygi. — Davaina! Davaina, tuojaus pas kunigaikštį! — sklido balsai erdmeje. Išgirdo juos karžygis, tuojaus liepė tarnui eiti prieš Perkuno stovylą ir drąsiai stojo prieš kunigaikštį.

— Kas tai? — tarė rusčiai Jagaila — tu manding sulenkėjai? Kodėl ligsiol čia nestojai su grobiais? Ar mislij, kad tavo galva ant sprando yra pakaingesnė, dėlto, kad atsižymėjai narsumu su Zaviskostu? Puikuoli, tai buvo tavo pareiga! Žinau gerai, kad priešakyj užeidavai turtingiausias dvarus ir ėmei nelaisvėn patogausias lenkes; žinau, kad pirmas su savo pulku užėjęi Sandomirske ant švento lenkų kalno, be abejonės nesiraidiojai ten klupščias; moksėjai minykams pražiodyti burnas; buvo ten nesuskaitomi lobiai; žinau tave, turi priešakinį vėją, parodyk tat, kaip tu pasielgei. Ant galo jau tave paliuosuoja mūsų malonė nuo dalybos gyvų grobių, kaip jie branginami nebutų, daryk su jais kas tau patinka; bet aš, sidabrą, žinai tiesa, turi iki mažiausio grudelio čionai sudėti.

— Gerai kunigaikšti, — atsakė Davaina — imk arklius, šarvus ir pilnas brangių akmenų dėzes, viskas tavo, nieko neužslėpsiu. Dvidešimt vežimų mano pelno pirmučiausia ėjo pilin, kita tiek dar kelionėje, daryk su tuom viskuom, kas tau patinka, bet palik man šitą vieną skryniją.

— Kas-gi tokis joje yra? — užklausė kunigaikštis.

— Kriščioniški dievai — atsakė karžygis. (Toliaus bus).

HUMORAS IR SATYRA.

(Tąsa).

— O ką-gi pasakytum?
— O tai moteris ilgus laikus tirinėjau ir persitikrinau, kad moteriškė o laiškas, tai vienas ir tas pat.

— Kokiū budu?
— Labai prastai. Ir taip: moteriškė ištekejus — tai laiškas atiduotas pagal antrašo; mergina — laiškas dar neišleistas iš krasos, o sena mergina — laiškas, nesuradęs savo adresanto.

Ponas X. pašoko iš lovos, puolėsi ant laiško išnešiotujo kaklo, paskui nubėgo į redakciją, linksmai šaukdamas:
— Turiu feljetoną!

Tuo budu paprastas laišku išnešiotojas liko to feljetono autorium.

LITERATAI.

Vyskupas Godeen, kuris daug rašydavęs, kalbėdavęs, kad autoriui esąs rojus rašant veikalą, šviesiainė — taisant savo raštus, o pragaras — taisymas korektos.

Ligsiol esama žmonių, kurie žemina raštininkų pašaukimą, o juk kadaisia literatė atmetus šalin karaliaus siulomą ranką. Ferdinandas VII kadangi gavo rimtą atsakymą nuo „Teisybės ir Melagystės“ autorės.

LIUDVIKAS XIV.

Vieną sykį Liudvikas XIV lošdamas šachmatais su savo dvarokais, neteisingai pastumėjo karalienę ir paklausė kitų šale sėdinčių dvarokų, ar-gi jis panašiai elgiantis netur teisybės. Užklaustieji viską apžiūrėjo ir nieko karaliui neatsakė. Tuotarpu salėn ėjo grafas Grammont.

— Mielas grafi — tarė karalius, atsukdamas į grafą — eikk, pažiūrėk, kas iš mudviejų turi teisybę?

— Neturi teisybės, Šviesiausias Viešpatel! — atsakė Grammont, neprisiartinęs dar nei prie stalelio.

— Ale-gi — sako karalius su neužganėdinimu — kaip gali taip antsyk pasakyti, neperžiūrėjęs lošimo stalelio?

— Ar gali manyti, Šviesiausias Viešpatel, kad tie ponai tylėtų, jei teisybė būtų tavo pusėj?

Liudvikui XIV turint vostik penkioliką metų, dvarokai vieną sykį jo akivaizdoje ėmė kalbėti apie Turkijos sultaną ir jo neapribuotą valdžią. „Tai kur gerai valdovauti“ — prašneko jaunas Liudvikas, girdėdamas Turkijos sultano savyvaldą. Tenai esantis maršalkas d'Estrees, kuris su tais dvarokais nekalbėjo ir kuriam buvo pavesta lavinti Liudviko protas ir širdis, atsiliepė: „Šviesiausias Viešpatel, už mano gyvasties jau du tokiu neapribuotu valdovu tenai pasmaugta“.

Liudvikas XIV vieną sykį pasišaukė ministerį Louvois, kuris mirus Kolbert'ui, paliko taippat intendantų visų statymų, dailos ir pramonės viršininku, ir atrėšiai įj subarė už negerai pataisyta vieną langą karališkuose rumuose. Ministeris labai įerzintas išėjo ir, sugrįžęs namo, prieš savo bičiulius išliejo visą tulžį sekančiais žodžiais: „Jei tam žmogui (karaliui), kuris gabus tiek trukimo sukelti už tokius menkniekius, neduosiu koki geresnio užsiėmimo, busiu pružvęs! Taip, turiu jam duoti užsiėmimą, karas greičiausia jam išdums iš galvos tas mintis apie namų pataisymus ir jis turi turėti karą, kaip man Dievas mielas! Jei jam karas nereikalingas, aš to reikalauju!“

Ir išteisybės, ministeris sunaudojo visus savo gabumus, kok nepatraukė Augsburgu ryšio, padaryto tarp Austrijos, Ispanijos, Šveicijos ir kitų voikiškų viešpatybių ir visa Europa buvo naikinama ugnim ir kardu, dėl to, kad karališkuose rumuose vienas langas atsiradęs ne savo vietoj ir prastai buvo padirbdintas.

Vienas vagilius, kokiū tai budu įlindęs į karaliaus Liudviko XIV apartamentus, nusiėmė nuo viniųes kabantį ir labai dailų laikrodį.

Tuotarpu tan kambarin įeina karalius, o vagis nenusimines sako:

— Bijau, kad kopėčios į šalį nepaslystų.
Karalius manydamas, kad tai kuris iš jo tarnų ant sienos ką tokį taisy, prisiartinio prie kopėčių ir anas palaikė. Vagilius sau ramiai su laikrodžiu išėjo. Valandai praėjus, karalius patiria tą vagystę.
— Nekalbėkite daugiau apie tą dalyką — pasakė karalius — aš esu tos vagystės bendru, nes palaukia kopėčias, kuomet vagis laikrodį nuo sienos kabino.

Kuomet Liudvikas XIV išėjo iš Paryžiaus su

(Toliaus bus).

Mindaugis

Didysis Lietuvos Kunigaikštis ir Karalius.

Trumpas aprašymas jo gyvenimo ir darbų.
(Iš "U-ko").

(Tąsa).

III

KARAS SU VOLYNIJOS KUNIGAİKŠČIU IR LYVZEMES ZOKONU.

Mindaugio gadynėje Lietuva turėjo, neskaitant Lyvžemės zokono žiemų pusėje, dar vieną galingą kaimyną iš pietų pusės, kunigaikštį Volynijos ir Galicijos Danielių. Šis kunigaikštis, vesdamas sunkią kovą su priešininkais, norinčiais atimti nuo jo Galiciją, gyveno ilgą laiką sandaroje su Lietuva ir Mindaugis šelpė jį kovoję kaip gerą kaimyną. Su Mindaugio pašalpa Danielius pergalejo savo priešus ir pasidarė galingu viešpačiu. Tada jis nelabai geidė santaikos su Mindaugiu ir netrukus stojosi tikru Lietuvos priešininku.

Mindaugio broliavaikiai Tautvila ir Edvidas, kaip sakyta buvo, užėmė su dėde Vykanu Polocko kunigaikštystą ir apsigyveno tenai. Mindaugis pasitikėjęs jų prielankumui, pavėdė jiems valdyti tą kunigaikštystę. Bet pasirodė, kad didysis kunigaikštis klydo, pasitikėjęs ant jų. Tautvila ir Edvydas, pavaldę Polocką ir įgyję šiek-tiek galybės, nebemanė pripažinti Mindaugio viršenybės ir atvirai pakilo prieš jį. Didis kunigaikštis nedarė ilgos rokundos su broliavaikiais, atėmė nuo jų tėviškąsias Lietuvoje kunigaikštystes ir prijungė prie viešpatystės, į Polocką išsiuntė karumenę su prisakymu, suminti juos ir mirtimi nubauti. Kunigaikščiams vienok pasisekė išsprukti nuo baisios bausmės, prastojo tiktai tėviškių ir įgytos Rusijoje kunigaikštystės. Jie bėgo į Volyniją, ieškoti pagalbos pas Danielių, kurs prisiejo jiems švogeriui, nes buvo vedęs jų seserį. Mindaugis, gavęs žinią, kur nukako ir ko reikalauja jo broliavaikiai, siuntė tuojaus pasiuntinius pas Danielių, prašydamas neselpti priešingų kunigaikščių. Bet Danielius, paveikęs visus savo priešus, jautėsi gana stiprių stoti į kovą su didžiu Lietuvos kunigaikščiu. Jis netik nenorėjo išleisti iš rankų savo švogerių, bet manė pasinaudoti iš naminių Lietuvos maistų ir pasilpninti jos galybę. Idant pasisektų beabejone pergalėti Mindaugį ir daugiaus pelnytį iš karo, Danielius nutarė pritraukti į talką Lyvžemės zokoną. Jis išsiuntė į Rygą Vykaną, kurs turėjo padaryti sutartį su kardininkais.

Rygoje po Teodoru pastoję mistru Andriejus iš Stirijos, vyras teisus ir doras. Jis outildė ant laiko naminius vaidus, kilusius tarp arcivyskupo ir zokoninkų, kurie per savo godumą pakėlė ranką prieš dvasiškąją vyresnybę ir manė pasisavinti jos turtus. Stojus sutikimui, zokonas galejo veikiaus kibti prie Lietuvos. Tai-gi nesunku buvo Danieliui rasti Rygoje talkininką karui vesti su Lietuva. Vykantas, atvykęs į Rygą, prašė mistro pristoti prie karo prieš Mindaugį ir padėti atlyginti nuskriaustus Tautvilą ir Edvidą, taipogi, regisi, prižadėjo vardan tą kunigaikščiu, kad jie pirmę krikštą, jaigu apturės pašalpa prieš didį kunigaikštį. Andriejus sutiko duoti pašalpa. Negana to, Danielius pakvietė dar lenkų kunigaikščius į talką prieš Lietuvą ir gavo nuo jų prižadėjimą, o Vykantas keliavo iš Rygos į Žemaičius ir Latvius, pasirupinti pritraukti ir juos prie karo. Čionai jis nesigailėjo sidabro ir šėip dovanų žymesniems vyrams ir rupeščiai jo nenuejo ant nieko. Vakariniai žemaičiai, kurių kunigaikščiu jis pirmiau buvo ir latviai sutiko stoti su juo į kovą prieš Mindaugį. Rytiniai-gi žemaičiai, kuriuos valdė dar, regisi, Edvidas, neprisidėjo prie Vykanato.

Tokiu budu susitarė bemaž visi Lietuvos kaimynai užpulti Mindaugį. Viešpatystė jo, apie suvienijimą ir sutvirtinimą kurios jis ilgai su didžiu rupeščiu ir vaigu darbuose, buvo pavojuje. Ne tik svetimieji, bet ir savieji, net giminiečiai, pakėlė prieš jį kardą ir manė atplėsti viešpatystės plotą. Ant Lietuvos dangaus pasirodė tamsūs debesiai ir audra galejo kilti kas valanda nuo trijų pusių: nuo pietų Danielius ir lenkų kunigaikščiai, nuo žiemų Lyvžemės zokoninkai ir nuo vakarų Vykantas su žemaičiais ir latviais. Ką-gi veikė Mindaugis tokiame vargingame padėjime? Jaigu butų stojęs į kovą prieš vieną priešininką, kiti butų sėdę ant sprando, o vesti karą vienkart su visais

(T. B.)

Kas yra Sergantis.

Didžiausia Lietuviška Aptieka

3149 So. Morgan St.

Cia randasi didžiausias išsirinkimas visokių gyduolių ir šaknų kaip vietinių taip ir užrubežinių. Taipgi didžiausia krautuve visokių toaletavų dalykų, kaip Mulių dėl veido ir galvos išpūsimo, Pomodų dėl plaukų, kvėpalų dėl drapanų ir visokių kitonų dalykų kokie tiktai gali rasti aptiekose.

Dabar aplankėme didelę daugybę visokių žolių ir šaknų iš seno kraujo; kaip tai: Trijų Devynių Trajankos, Naktinių, Devynmačių, Trukzolių, Clobrelių, Gumbaškinių, Santų, Našlūkių, Populališkių, Valeriono, Bedegų ir kitokių, ko kitose aptiekose visai negalima gauti.

Išdirbame savo visokias šelmyniškas gyduoles dėl visokių paprastų ligų. — dėl vyrų moterų ir vaikų. Turime naujais išradimo gyduoles nuo slinkimo ir sutišpinimo plaukų.

Reikalaujame visados galima atrasti daktarų kokią kas nori.

Receptai išplodomi koatsargiausiai ir iš teisingų gyduolių.

Visokios rodos ir patarimai yra suteikiami už dyką.

J. L. ŽUKAUCKAS, Ph. G. Lietuviškas Aptiekorius.

J. E. KRZYWINSKI,

Diplomuotas aptiekorius ir savininkas.

DYKAI! DYKAI!

REGISTRUOTA RAKTAMS RINKUTE

Ateikit į banką ir palikit vardą ir antrašą ir jaigu pamesit, raktai jums bus sugražinti. Adara kasdien iki 6 val. vakare. Subatomis iki 9 val. vakare. Mokam 3 proc. už padėlius. Apsaugojimo skrydukes randavojam už \$2.50 ant metų.

Peoples Trust and Savings Bank

47-th St. & Ashland Ave.

Chicago, Ill.

Atsakancziausi Bankieriai

WISOSE SZAKOSE.

Pradžia padėjimo gali būti atidaryta su \$1.00 ant 3-ozio nuosmeczio. Atidaryta kas pamedelio vakarą iki 8 val. Kalbame lietuviškai. Pas mus yra sudėti pinigai parapijos Švento Jurgio. Atsakancziausias užtikrinimas kiekvienam depositeoriui.

LaSalle ir Randolph Gat. Chicago, Ill.

A. BYANSKAS

GENERALISZKAS

Karpenderis ir Kontraktierius

Budavoja namus kaip medinius taip ir mūrinius. Darba atlieka teisingai, gerai, greitai ir pigiai. Dioda geriausią rodą perkantiems senus namus ir pasako jų vertę. Eikite visi pas lietuvi.

3327 Auburn Ave., Chicago, Ill.

DR. A. L. GRAICZUNAS

(Specialistas veneriskų ir paslaptingų ligų)

Gydo visokias ligas be skyrto vyrų moterų ir vaikų.

3312 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Dr. Marja Dowiatt-Sass

OFISAS

749 W. 18-th St.

VALANDOS

nuo 9:30 iki 11:30 ryte nuo 4:30 iki 7 vakare

Nedėliomis tiktai nuo 9:30 iki 12 ryte

TEL. CANAL 1208

RESIDENCE

2891 W. Harrison St.

VALANDOS

iki 9 ryte ir nuo 7 iki 8:30 vakare

TEL. AUSTIN 459

NESULIGINTAS FOTOGRAFISTAS

Z. Urbanowicz

4841 So. Ashland ave.

Užtenka pamatyti lange išsaiytais o artistiskai išbaigtas fotografijas kurios iszeina isz jo dirbtuvės. Izsdirba geriausias fotografijas kokias tik kas nori, ypacz mēs dėl savo tautiečių padirbame geriausiai. Kas pas mus sykį atsilankys, tas jau visad pas mus ateis. Meldžiu atsilankyti o persitikirinsite apie mano darbą. Apsimoka atvažiuoti ir isz tolesnių pakraszečių. Duodam labai puikius prezentus prie kiekvieno orderio. Nepamirszkite adresą.

DR. G. M. GLASER.

Sziuoai apreiškiau pagodotai visuo-

meniai, jog šiu seniausias gydytojas ant Bridgeporto, praktikuojant per 17 metų, perkellau savo ofis ir gyvenimą savo locną namą po nr.

3149 So. Morgan St.

Kertė 82-ros gat.

Mano ofisas aprūpinas naujaisiais budais gydymo. Visus ligonius stengsinosi užganėdinti kaip ir ligesiol. Pasitiekamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo diens ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų, ir užsėdintose ligose. Darau visokią operaciją. Liekuosi su pagarba

Telefonas Yards 687

Dr. G. M. Glaser

3149 South Morgan Street

Kertė 82-ros gatvės.

V. WISZCZULIS

Užlaiko didžiausią krautuve visokių maliavų, taipgi maliavoja namus isz lauko ir isz vidaus maliavoja stogas, poperoja raimus, maliavoja bažnycijas ir t. t. Darba atlieka gerai ir atsakancziai ir už kozną darbą gvarantuoja. Tai gi reikalaujame lie tuvai visi nepamirskite apie savo tautiečių. Krautuve randasi po adresu:

4537 Wood St. Chicago, Ill.

Raulai kur tu be-

gi? Nugi pas PET-

RA SZLAKI, nes

esu labai isztrosz-

kes, o pas ji gali-

ma atsivėdyti, nes

jis turi bavarska

alu, gardžią ruska ocuzszesina, cigarus

net isz Havanos. Tai ilgiau negalin su

Tamsta kalbėti, lik sveikas, turu sku-

binities, prie to jis duoda geriausias ro-

das visokiuose reikaluose ir provose.

Teippat eina už vertęja | visokius sudus,

prilima visokias provos, teippat ir už už-

musztus fabrikose iszvaro teisingiausiu.

Parduoda namus ir lotus visose dalyse

miesto. Padirba visokias poperas. Pa-

skolina pinigus ant namu ir budavoj-

imo. Teippat užsima isz assekuraciją na-

mų ir rakandu.

PETRAS SZLAKIS

(Tarpe 33 Place ir 83-Street.)

3321 AUBURN AVE. CHICAGO, ILL.

Telefonas Yards 2451.

Telephone Yards 2750

PIRMOS KLIASOS SALLUNAS

T. RADAVICZE

Linksminkis brolau pas mane atšje,

nes aš užlaikau szaltu alu, geriausiu

vyna ir rugine DEGTINE, o cigarai tai

net isz pat Turkijos o prieto turu didelę

Halles delele Mitingų, veselijų ir kito-

kiu suairinkimu, kuris pas mane atsi-

lankys tai bus szirdingai primtas ir su-

ramintas lieku 8o godone,

T. RADAVICZE

942 - 88rd. Chicago, Ill.

Cash Registers

Mēs užlaikom Registerius nuo

\$5.00 ir aukščiau.

Parduodam už pinigus numušdami didelį nuosimtį arba ant išmokesčių. Turime antrankių National, Hallwoods ir kitokio išdarbio registrių kuriuos parduodam už suvis žemą kainą. Nė jokio skyrto nedarą ar didelį ar mažas biznis.

The National Cash Register Co.

Du Sztorai 47-49 E. Randolph St. Phone Central 1211
217 E. Madison St. Phone Main 1222

ILLINOIS METAL CEILING and SUPPLY COMPANY.

Pristato ir pikala visokias metalines lubas | astorus, ofisus ir tt. už žemą kainą. Reikalaujame kreipkitės prie jų.

23 LAKE ST. CHICAGO, ILLINOIS.

Telephone Long Distance Central 514

Naujausia ir Gražiausia iszdirbiste Fotografiju.

Mēs iszdirbam paveikalus pagal naujaisiu madą kaip ant vestuvių, pikninkų ir balių dėl to, kad mēs esame iszslavinę geriau ne kaip kiti paveikeli iszdirbejam. Mēs savo darbą gvarantuojam. Aptaisom | adarus.

T. M. UGINT IR T. A. PAULIKAS

3448 So. Halsted St., Chicago, Ill.

L. KLEIN

HALSTED & 14th STS.

Mūsų didelis Liepos Išpardavimas

Petras Stefanaitis
Generališkas pardavėjas
No. 117 patarnaus jums.
Kalba lietuviškai.

Paul Pilkis
Generališkas pardavėjas
No. 33 patarnaus jums.
Kalba lietuviškai.

Jau prasidėjo, ir mēs par-

davinėjam vasaros tavo-

rus už suvis pigę prekę.

Moteriškos ir mergiškos mazgojamos dresės ir jakutės šitam išpardavime turi visos but parduotos.

Turime 3000 vaikams \$2.00 dresiučių šitam išpardavime parduodam po... **98c**

\$1.00 jakutes šitam išpardavime parduodam po... **69c**

Nė viena moterė negal niekur taip pigiai pirkt tavorus kaip pas mus.

Išvalymo išpardavimas
visų čeverykų.

Moteriški \$3.00 čeverykai tiktai po... **\$1.29**

Vyriški \$2.50 čeverykai tiktai po... **\$1.59**

Šitam išvalymo išpardavime visokias materijas antdresių ir šilkus parduosim tiktai už

Prekės.

Mēs parduodam groceri jas, mėšą, likierius, tabaką ir gyduoles pigiau ne gu kur kitur Chicagoje.

Jūs galite sučedyt labai daug pinigų ateidami pas mus pirkti visokių tavorų.

Puikūs vyriški siūtai
supirkti nuo Kohn Bros. Auction išpardavime.

Kohn Bros siūtai verti \$12.50 tik po... **\$4.50**

Kohn Bros siūtai verti \$13.50 tik po... **\$6.50**

Kohn Bros siūtai verti \$20.00 tik po... **\$9.50**

Išvalymo išpardavimas
vyriškų, moteriškų ir vaikiškų apatinių marškinių.

Turime 500 tuzinių vyriškų apatinių juodų satininių marškinių kurie yra verti 50c. tiktai po... **25c**

Moteriški ir vaikiški megstiniai apatiniai marškiniai parduodami už suvis žemą prekę.

Išvalymo išpardavimas
visokių beismente tavorų kaip tai dratinių durų, langų, gaziųjų pečukų ir tt. ir tt.

ŠITAS KUPONAS
yra geras dėl 10 pirklystės markių dykai. Atneškite jį mūsų štorą ir palikit adresą.
"KATALIKAS."

Išvalymo išpardavimas

visokių muslinų, kartunų, ginghamų, skalbiamų dresėms materijų, lininio audeklo ir baltos materijos. Jūs galite parsinešti namo tavorų vertę \$2 už

\$1.00

Panciakų išvalymo išpardavimas

2 poras panciakų parduodam už panekį vienos poros.

Išvalymo išpardavimas naminių rakandų

kaip tai pečių, lovų kortinių ir tt. Mēs parduodam rakandus, divonus ir siuvas masinas ant lengvų išmokesčių.

Duodam pirklystės markes

su kiekvienu 10 centų pirkiniu DYKAI ir už pilną knygutę galite gauti tavorų vertę \$3.00 kiekvienam skyrui mūsų štorė.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA ISZDIRBYSTE FOTOGRAFIJU.

Mylinti naturalizšką paveiksą savo ir dailų darbą, kreipkitės pas mus, mēs užtikrinam, kad mūsų darbo niekas negali virszinti už tai, kad mēs mokame ir žinome kaip gerą darbą reiki atlikti. Nesitikekit tiems, kurie moka dailiai pasigirti nes pasigyrimo neuztenka, bet reike ką nors nuveikti, kad ir kiti pamatyti. Didžiausias pamatas mūsų biznio yra užganėdinti kiekvieno kostumerio. Su pagarba

JONAS P. RASHINCKAS,
3213 So. Morgan St., Phone Yards 2189 Chicago, Ill.

KAZIMIERAS RADZEVICZE

Tuojaus szale Lehigh Valley dypo. Visokių arieklų ir alaus didėlla zopostas, taipgi ir isz Europos visokių vntų, cigarų ir visokių valgių ir olsterių. Pakelevingi gali gauti nakvynę ir prietėliszką rodą visame. Taipgi parduodu szipkortes ant vlių linijų ir suziuziu pinigūs | visas dalsis svieto pigiausiai ir saugiai.

121 E. Centre St., Shenandoah, Pa.

TEMYKIT LIETUVEI

Geriausia, pigiausia ir teisingiausia vietanegu pas žyduš, kur galima gauti naminių puikių rakandų, pezių, lampų, vanų ir kitokių visokių daiktų koki yra reikalingi jį namus. Mano krautuve yra ant trijų lubų ir pripildinta visokiais tavorais. Taipgi nepamirskite kad aš duodu dovanas nuo szimto penkis dolerius. Užkvieciu visus savo tautiecius atsilankyti.

St. Povevicze

3321 SO. MORGAN ST. CHICAGO.

MRS. EDWARD BRADEL DIRBTUVĖ

Kukarų, Szarų, Veliarų ir Bažnytnių Karunų. Pristato Draugystems pa rėdus. Siuva Siuabru ir Auksu. Reikale mēdžiame kreipitės prie mūsų, o mēs stengsimės kiekvieną užganėdinti. Teipogi užlaikome gyvas kvietkas.

1718 W. 47-th St. CHICAGO, ILL.